

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VEŘEJNÝ POŘÁDEK A JEHO OCHRANA
V PŮSOBNOSTI SLUŽBY POŘÁDKOVÉ POLICIE, OBCE
A ORGÁNŮ OBCE**

Autor práce: Martin Šlechta, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2015

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Josefu Kříhovi za ochotu, cenné rady, věcné připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

ŠLECHTA, M. *Veřejný pořádek a jeho ochrana v působnosti služby pořádkové policie, obce a orgánů obce: Bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2015. 82 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Kříha

Klíčová slova: bezpečnostní sbory, místní záležitosti veřejného pořádku, obce, obecní policie, policie, veřejný pořádek

Bakalářská práce rámcově osvětluje formy spolupráce místně a věcně příslušných základních útvarů Policie ČR - služby pořádkové policie a orgánů obcí při ochraně veřejného pořádku. V úvodních kapitolách vymezuje legislativní aspekty zkoumané oblasti ve vztahu k účinné právní úpravě, která tuto rozsáhlou oblast upravuje. Plynule pokračuje historickou genezi ochrany veřejného pořádku v ČR, policejních sborů působících na našem území od založení samostatné České republiky až po současnost. V rámci samostatných kapitol popisuje a analyzuje výchozí a ústřední pojmy jako veřejný pořádek versus místní záležitosti veřejného pořádku včetně analýzy základního pojmosloví a východisek vztahujících se např. k ochraně veřejného pořádku, obci, Policii ČR, obecní policii a jejich povinnosti a oprávnění. Jednotlivé povinnosti, oprávnění a vzájemná spolupráce těchto subjektů jsou vzájemně porovnány a vyhodnoceny s dopadem do oblasti praktického využití jednotlivých právních norem. Závěrečná část práce osvětluje možné „de lege ferenda“ návrhy případných legislativních změn a možných řešení, které jsou demonstrovány na přílehlavých kasuistikách. Cílem práce je poukázat na pozitiva, ale i negativa této spolupráce a to, jak v oblasti legislativy, tak v oblasti aplikační veřejnopořádkové praxe ze strany dotčených orgánů veřejné správy.

ABSTRACT

ŠLECHTA, M. *The Public Order and its Protection in the Competence of the Police, Municipality and Municipal Authorities: Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2015. 82 p. Supervisor : Mgr. Bc. Josef Kříha

The key words: local public order, municipal police, police, public order, security patterns

This thesis deals with the cooperation of the Police of the Czech Republic with local authorities in protecting the public order. It also analyzes the basic rules of law which control this partnership and describes practical fulfillment related to this cooperation. The aim of this work is to refer to the positive, but also to the negative aspects of this cooperation in terms of legislation and practical service. Furthermore, the history of the protecting the public order in the Czech Republic and the history of police forces serving in the Czech Republic since establishing the independent Czech Republic up to present time are partially introduced. The term “public order” is defined in the next part of this paper and the following chapters deal with basic terms such as municipality and its authorities, means for protecting the public order and their legal competence, the Police of the Czech Republic-service of the Police and fundamental regulations for protecting the public order, their comparison and mutual interconnection.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 HISTORIE SAMOSPRÁVY A POLICEJNÍCH SBORŮ	11
2.1 Období do roku 1918	12
2.2 Období od roku 1918 do roku 1939	13
2.3 Období od roku 1939 do roku 1945	16
2.4 Období od roku 1945 do roku 1989	16
2.5 Období od roku 1989 do současnosti	18
3 VEŘEJNÝ POŘÁDEK A MÍSTNÍ ZÁLEŽITOSTI VEŘEJNÉHO POŘÁDKU	20
3.1 Veřejný pořádek	20
3.2 Místní záležitosti veřejného pořádku	22
3.3 Dílčí shrnutí	24
4 OBEC A JEJÍ ORGÁNY	25
4.1 Zastupitelstvo obce	26
4.1.1 Zmocnění k vydávání obecně závazných vyhlášek obcí	28
4.2 Rada obce	31
4.3 Starosta obce	32
4.4 Obecní policie	33
5 POLICIE ČR, ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA A ZÁKONNÝ RÁMEC JEJÍ ČINNOSTI	39
5.1 Základní charakteristika	39
5.1.1 Úkoly policie	39
5.1.2 Struktura policie	40
5.2 Služba pořádkové policie	41
5.2.1 Formy činnosti služby pořádkové policie	43
6 JEDNOTLIVÉ FORMY SPOLUPRÁCE	44
6.1 Koordinační dohody	45
6.2 Community policing	47
7 PŘÍKLADY PRAKTICKÉ SPOLUPRÁCE POLICIE ČR S ORGÁNY OBCÍ (PROBLEMATICKÉ ASPEKTY)	50

7.1.1	Aplikační příklad č. 1 (policejní konsekvence)	50
7.1.2	Aplikační příklad č. 2 (obec)	52
7.1.3	Aplikační příklad č. 3 (metropolitní policie, obecní policie, policie)	53
ZÁVĚR.....		55
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ.....		57

ÚVOD

Věcná část práce je zaměřena na spolupráci orgánů obce a orgánů Policie České republiky při ochraně veřejného pořádku, základní zákonné normy, které tuto oblast upravují a jejich aplikace v praxi. Předkládá stručný přehled ochrany veřejného pořádku v kontextu s vývojem lidské společnosti, vývoj policejních sborů v naší zemi od založení České republiky v roce 1918 až do současnosti a poukazuje na hlavní rozdílnosti. Vzhledem k obsáhlosti zpracovávaného tématu a faktu, že zkoumanou oblast upravuje blanketně řada právních předpisů, bude tato zacílena na demonstraci nosných pravidel, které tuto oblast regulují a upravují v kontextu se samostatnou působností obce.

První zmínky o pravidlech společenského chování na veřejnosti a jejich jakési vynucování nebo dodržování jsou staré jako lidstvo samo. Tyto pravidla se s rozvojem lidské společnosti postupně měnila, zdokonalovala a přizpůsobovala místu a společnosti, pro kterou byla vytvářena. Ani v dnešní době tyto pravidla nejsou stejná, každá společnost má jiná pravidla, jiné vynucování nebo ochranu. Záleží na politickém zřízení každé země, tradicích a historických kořenech, které vytvářely dané společenství. Ani vývoj policejních sborů, které primárně dohlížejí na dodržování a vymáhání zákonnosti, vyplývajících ze zákonných a podzákonných norem a to jak svou přítomností (prevence), tak v případě porušení činí opatření k nápravě (represe), nebyl v každé zemi nebo společnosti stejný. Některé státy se vydaly cestou jednoho státního policejního sboru, který zajišťuje veškerý servis ochrany veřejného pořádku, jinde věrni tradicím z dob minulých, přenechali tuto agendu pouze komunálním policejním sborům a jejich zřizovatelům, tedy obcím a městům, které mají od určitého počtu obyvatel zákonem stanovenou povinnost zřízení vlastního policejního sboru.

V České republice je tato agenda rozdělena mezi Policii ČR, která zabezpečuje vnitřní bezpečnost a pořádek obecně a to na celém území České republiky prostřednictvím útvarů s věcnou, celostátní nebo územní působností a komunální policejní sbory, které zabezpečují zejména místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Cílem bakalářské práce (dále jen „práce“) je analýza jednotlivých zákonných norem, které oblast veřejného pořádku a jeho ochrany upravují s využitím a rozbořením praktických zkušeností a s využitím metodologických metod, analýz, komparace a kasuistiky. Za pomoci komparace porovnat jednotlivá oprávnění a spolupráci Policie ČR, obce a obecní policie, které mají oblast veřejného pořádku ve své gesci a to s dopadem na praktickou stránku věci. Na praktických příkladech a jejich rozboru poukázat na pozitivní, ale i negativní aspekty takovéto spolupráce. Vyhodnotit a navrhnout další možné praktické postupy a legislativní změny, které by vedly k zefektivnění činnosti v rámci ochrany veřejného pořádku a spolupráce mezi orgány, které tuto oblast spravují.

V první části práce je za pomoci analýzy porovnán vývoj a historie vzniku prvních policejních sborů a samosprávy v zemích českých v kontextu s rozvojem a potřebami společnosti. Pomocí komparační metody srovnat jednotlivá vývojová stádia ochrany veřejného pořádku od prvopočátku vzniku první lidských sídelních útvarů až do současnosti. Porovnat psané i nepsané právní normy, které tuto oblast upravovaly s postupným vývojem a měnicími se potřebami společnosti. Za pomoci analýzy a komparace porovnat v časovém horizontu a v jednotlivých státních zřízení (autoritářský, demokratický, totalitní atd.) vývoj bezpečnostních sborů, které byly zřizovány a rozvíjeny v rámci potřeb ochrany a vymáhání zákonnosti a to jak psaných, tak nepsaných, společností uznávaných a obecně přijímaných pravidel.

V druhé části práce bude provedena analýza a vymezení důležitých pojmů, jako je: „veřejný pořádek“, „ochrana veřejného pořádku“, „místní záležitosti veřejného pořádku“. V navazujících kapitolách bude provedena komparace a analýza současného systému a právních norem, které upravují oblast ochrany veřejného pořádku v návaznosti na orgány, které mají tuto rozsáhlou povinnost na starost, přičemž budou porovnány jejich povinnosti, oprávnění a vzájemná provázanost mezi nimi. Tyto orgány budou následně podrobeny samostatné analýze, za účelem zjištění jejich povinností a oprávnění na úseku ochrany místních záležitostí veřejného pořádku, jejich nadřazenosti nebo podřízenosti. Budou zde využity metody sběru dat na dané téma získané studiem a

analýzou odborné literatury, zákonných norem, vědeckých publikací, obecně závazných právních předpisů a interních aktů řízení, které upravují a řeší danou problematiku.

V závěrečné části práce jsou za využití kasuistiky uvedeny, popsány a rozebrány praktické příklady, které poukazují, na částečnou duplicitu v oblasti takovéto spolupráce, na některá legislativní negativa a díky tomu i finanční a časovou náročnost, která vede v mnoha případech ve velmi nízkou vymahatelnost právních norem a to jak z pohledu obce, orgánů obce tak z pohledu orgánů policie, zejména služby pořádkové policie.

2 HISTORIE SAMOSPRÁVY A POLICEJNÍCH SBORŮ

Společenské vztahy, nejdříve nepsaná pravidla a postupem a vývojem i psaná pravidla v jakékoliv společnosti, hrály vždy významnou roli v existenci a v prosperitě budoucího rozvoje každé civilizace. Základní pravidla mezilidských vztahů, utvářená vývojem společnosti, jsou stará jako samo lidstvo a bez takových to by každá civilizace zanikla.

S rozvojem sociálních struktur v lidském společenství, osidlováním a přivlastňováním si části území položily základy utváření prvních osad, obcí a budoucích měst a následnému vzniku různých státních zřízení, se potřeba utváření pravidel ještě prohloubila. S postupem času se však zvyšovala potřeba vytvořit účinné nástroje, které by dohlížely, vymáhaly a následně trestaly porušování neustále se vyvíjejících sociálních struktur. Každý, kdo vedl nějakou skupinu osob, společenství atd., a mohlo se jednat o tlupu osob žijících v lese, osadu, obec či státní zřízení, potřeboval nějakou hierarchickou strukturu, která by vedla k zachování klidu a bezproblémovému rozvoji takovéto sociální skupiny. To, že se v počátcích jednalo zejména o autoritářské vedení bez zákonných pravidel a následkem porušení ve většině případu následoval v uvozovkách trest smrti, je pravda, ale tento postupný vývoj zadal první základy k systému, který známe dnes a položil první základy ke vzniku samosprávných útvarů a prvních policejních sborů, které jsou nedílnou součástí každého samosprávného nebo státního zřízení.

I samotné trestání osob, které porušovaly psaná i nepsaná pravidla, prošlo velkým historickým vývojem. Z dnešního hlediska si v naší společnosti již těžko dokážeme představit trest smrti, i když stále jsou demokratické země, které tento trest mají ve svém právním řádu. Tresty vždy měly plnit zejména funkci preventivní a odrazovat pachatele od případného porušení zákona. Bohužel tomu však v mnoha případech není a nebylo, což byl jeden z mnoha důvodů zrušení trestu smrti a změny pohledu na způsob trestání a vymahatelnosti práva. Historie samosprávných celků a policejních sborů by se dala rozdělit na 5 etap. Na dobu od roku x do roku 1918, od roku 1918-1939, od 1939-1945, od 1945-1989 a od roku 1989 až do dnešní doby.¹

¹ MACEK, P. UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva. I., Habsburská monarchie (1526-1918)*. Praha: Police History, 1997, s. 4.

2.1 Období do roku 1918²

Území našeho státu patřilo do roku 1918 do rakouské části habsburské monarchie, čímž byl samozřejmě ovlivněn vývoj a organizace obcí a bezpečnostní služby na našem území.

Už v 15. století se začínají objevovat první zmínky o jakési struktuře bezpečnostních sborů a vzniku určité samosprávy. Vládnoucí šlechta si začíná najímat zejména osoby, které se rekrutovaly z řad žoldáků a bývalých vojáků. Tyto byly odpovědné za ochranu měst, a to jak proti nájezdům zvenčí, tak k ochraně vnitřního pořádku. Tak vzniká první náznak pořádkové a pohraniční policie. Další činností těchto byl dohled a výběr městského mýta, režim a dohled v městských žalářích, a tak byly položeny základy celní stráže a vězeňské služby. Tyto sbory neměly žádnou strukturu, výcvik ani profesionální vedení. Postupná profesionalizace a specializace začala vznikat až na základě změn a potřeb ve společnosti.

To samé platilo o samosprávě, která v této době byla naprosto odlišná od samosprávy, jakou známe dnes. Takovéto vládnutí bylo hlavně založeno na bohatství a moci tehdejší vládnoucí šlechty než na demokratických principech.

Lze od tohoto odvodit, že první základy samosprávy a moderních policejních sborů byly položeny zejména vznikem a rozvojem městských aglomerací, které pro svůj vlastní rozvoj a udržení pořádku vytvářeli první zákonné normy a pravidla a k jejich vymáhání zřizovali a platili první pořádkové síly. Komunální policie byla tedy jedním z prvních bezpečnostních aparátů určená k zajištění a ochraně veřejného pořádku.

Největší rozmach systematizace státní správy a řešení potřeb spojených s bezpečností a ochranou obyvatelstva spadá do 17., 18. a 19. století a to s rozvojem a vznikem nových státních zřízení, který byl nutný pro svoji vlastní udržitelnost a rozvoj. Vznik prvních ústředních orgánů státní správy v jejichž gesci bylo zřízení prvních státních policejních úřadů, a to nejprve ve Vídni c.k. policejní ředitelství a postupně i a v několika dalších velkých městech tehdejšího Rakouska Uherska. Došlo k oddělení policejních záležitostí od justice a začlení pod ministerstvo vnitra. Policie se rozděluje na část uniformovanou a neuniformovanou, v té době, taktéž nazývána tajnou policií.

V druhé polovině 19 století bylo zřízeno a zavedeno do struktury bezpečnostních struktur Rakouska -Uherska četnictvo a to po Lombardském vzoru. Jelikož četnictvo

² MACEK, P. UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva. I., Habsburská monarchie (1526-1918)*. Praha: Police History, 1997, s. 45-78.

vykonávalo svou činnost mimo působnost policejních úřadů, byl jeho těžiště působnosti zejména na venkově a to i s ohledem na fakt, že částečně zastávalo i vojenské úkoly při obraně proti v pádu zvenčí na jemu svěřeném území.

Pádem absolutismu, představovaném Alexander Freiherr von Bachem (1813-1893), došlo ke vzniku a zavedení samosprávy.³ Toto byl milník a stěžejní změna, která se dotýká i této práce. Vznikem samosprávy si města a obce začaly spravovat velkou část záležitosti odděleně od státní správy. Jednou z těchto záležitostí bylo zajištění bezpečnosti a ochrany veřejného pořádku a to včetně možnosti zřízení svého vlastního policejní sboru, který vykonával v působnosti zřizovatele kompletní policejní činnost, tak jak ji dnes vykonává na našem území Policie ČR. Tato doba zaznamenala velký rozmach komunálních policejních zborů ve většině měst a to i s ohledem na absenci státních policejních úřadů, které byly zřízeny pouze v Praze, Brně a ve Vídni.

Komunální policejní sbory byly spolu s rakousko-uherským četnictvem jednou ze stěžejních policejních struktur tehdejšího Rakouska -Uherska a to až do doby vzniku samostatného Československa, kdy změnou politických poměrů začala komunální policie nahrazovat policie státní.

2.2 Období od roku 1918 do roku 1939⁴

Vznikem samostatného Československého státu v říjnu 1918 byl převzat stávající právní řád tzv. recepční normou⁵ a v souvislosti s tím byla převzata i stávající struktura a uspořádání státní správy a samosprávy.

Do nově vznikající státu byla také převzata a zahrnuta struktura Rakousko Uherské organizace státních policejních úřadů a to v Brně a v Praze, četnictva na venkově a komunální policie. Zároveň byla stanovena velmi náročná kritéria pro nové

³ DOBEŠ, J., JANÁK, J., HLEDÍKOVÁ, Z. *Dějiny správy v českých zemích*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005, s. 80.

⁴ MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva. II., Československá republika 1918 až 1939, 1999*. Praha: Police History, 1997, s. 12-62.

⁵ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 11 Sbírky zákonů a nařízení státu Československého ze dne 6. 11. 1918 o zřízení samostatného státu Československého. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení státu Československého*. 1918, částka 2. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/aspi/opispdf/1918.html>>.

obsazování jednotlivých ozbrojených složek. U nově přijímaných rekrutů byl kladen velký důraz na politický profil, fyzické a osobní předpoklady.⁶

Ministerstvo vnitra jako ústřední orgán státní správy a jako nejvyšší instance politické správy mělo velice širokou působnost. Jeho činnost spočívala v řešení záležitostí státní správy, bezpečnostní a dalších velice rozličných agend, které nebylo možno začlenit do jiných resortů. V počátcích vznikajících struktur státního aparátu ve dvacátých letech pečovalo také o agendu trestního řízení, polepšoven, chudobinců a donucovacích pracoven. Obdobně jako v dnešní byla do jeho struktury zahrnuta státní policie a četnictvo. Další velkou oblastí, která spadala do této působnosti, byly věci zabývající se vydáváním státního občanství, přistěhovalectvím, vystěhovalectvím a vydáváním potřebných dokladů. K tomuto patřilo i sčítání obyvatel, statistikou, automobilismem a letectvím, registrací spolků atd.

Postupem času byla vytvořena ucelenější soustava orgánů státní správy mezi, které byly jednotlivé agendy rozděleny, tak jak bylo potřeba řešit problémy nového rozvíjejícího státu.⁷

Tehdejším základním pilířem v oblasti bezpečnosti bylo Československé četnictvo, které z hlediska své působnosti udržovalo veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost na celém území státu, vyjma měst v nichž byly zřízeny státní policejní úřady. Na území spravovaném četnictvem, ale v rámci samostatné působnosti v jednotlivých obcích, pečovala o ochranu veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku komunální policie.

Četnictvo bylo rozděleno na zemská velitelství: Čechy, Moravu, Slovensko a na Podkarpatskou Rus. Další dělení bylo na okresní velitelství a samostatné četnické stanice. I struktura četnictva se, ale postupem doby neustále měnila s ohledem na změny společenského klimatu a to jak v České republice, tak v sousedních zemích a to zejména v souvislosti s nástupem politických změn v Německu. Při okresních velitelstvích byly nově zaváděny do struktury četnictva četnické pátrací stanice, které se zaměřovaly především na závažnější trestnou činnost, nebo pokud páchaná trestná činnost překračovala služební obvod základních stanic. Rozmachem automobilismu a letectví vznikají první zárodky dnešní dopravní policie a letecké služby v podobě dopravních a leteckých hlídek četnictva. Vznikem první kriminální ústředny, daktyloskopické banky,

⁶ HUS, M. *Z dějin evropských a jiných policejních sborů I*. Praha: Police history, 2002, s. 8.

⁷ EMERT, F. *1918 vznik ČSR*. Praha: Computer Press, a.s. 2009, s. 8.

centrální kartotéky pachatelů a odcizených předmětů se již začíná podobat četnictvo dnešní struktury moderních policejních sborů.⁸

K četnictvu jako takovému a k samotným četníkům lze uvést, že jejich oddanost službě byla naprosto příkladná. V rámci spolupráce s občany a orgány obcí byla na velmi profesionální úrovni, která spočívala v naprosté znalosti místa služebního působiště, dennodenním kontaktem se starosty a dalšími představiteli místních samospráv.

Jelikož stěžejní oblast působnosti četnictva byla na venkově, ve městech se o pořádek a bezpečnost starala policie. Po vzniku ČR v Praze a Brně tuto oblast zajišťovala státní policie a v ostatních městech to byla komunální policie. V roce 1922 začala městská policie být nahrazována státní policií a to ve všech statutárních městech. Změnou politických poměrů v Německu po roce 1933 začaly vznikat státní policejní úřady i v dalších městech a to i bez souhlasu místních zastupitelstev. Z toho lze odvodit, že zřízení policejního sboru bylo z jedné velkých pravomocí obce na úseku samostatné působnosti a změnou pravidel byla tato pravomoc velmi narušena. Tuto změnu si, ale vyžádala, jak bylo již uvedeno dříve, změna politických poměrů v Německu, které se záhy přenesly zejména do pohraničních oblastí Sudet, kde žila velká část německy mluvících obyvatel. Z důvodu velkého zastoupení těchto obyvatel, kteří se veřejně hlásili k poměrům v Německu, v zastupitelských orgánech měst a obcí pod které spadala komunální policie, byl tento zásah ze strany státní moci z důvodu obnovení pořádku a bezpečnosti nevyhnutelný. Státní policie přibližně kopírovala strukturu četnictva, měla své dopravní a pořádkové hlídky, kriminální ústřednu, motorizované jednotky atd. V jedné zásadní věci se, ale od četnictva odlišovala. Dětila se na uniformovanou stráž bezpečnosti a neuniformovanou stráž bezpečnosti, kriminální služba.

Tak jako dnes komunální či také obecní policie nebyla centrálně řízena a organizována. Počty strážníků se odvíjely od velikosti města a čítaly od jednoho člena až po několik stovek. Malé komunální policie poskytovaly podporu zejména četnictvu a to i proto, že působnost četnictva byla na celém území státu vyjma míst, kde působila policie státní. Komunální policie ve velkých městech byla dobře řízena s pevným organizačním řádem. Co se týče samotného výkonu služby, tak se plně vyrovnala státním policejním úřadům.

⁸ SLUŠNÝ, J. *Světové dějiny policie*. Praha: Slávy dcera, 2006. s.111.

Samospráva v době první republiky zaznamenala obrovský vývoj a pevně se zakotvila ve struktuře územního členění tehdejšího Československa. Byla jasně definována a měla rozsáhlé pravomoci v oblasti samostatné působnosti. Z pohledu a porovnáním k dnešní době měla ve své samostatné působnosti daleko širší a rozsáhlejší působnost.

2.3 Období od roku 1939 do roku 1945⁹

V letech 1939-45 zůstala struktura policie a četnictva beze změn, ale jako taková podléhala německým orgánům a to zejména gestapu, které bylo další výkonnou policejní složkou působící v tehdejším protektorátu. Bohužel se nejednalo o klasickou policejní složku určenou k ochraně bezpečnosti a pořádku v tehdejším protektorátu, ale primárně určenou k boji s vnitřním nepřítelem a to na politickou objednávku, tak jako v pozdějších dobách byla u nás nechvalně známá Státní bezpečnost. Zapojení Československých policejních struktur do struktur Německé říše vedlo k velké nepopulárnosti u obyvatel tehdejšího protektorátu. Ale i přesto v této velmi těžké době mnoho četníků a policistů v přímém ohrožení svých životů hrozícím trestem smrti, pomáhalo občanům, ukryvali osoby před německými orgány. Mnoho za tuto službu veřejnosti zaplatilo životem.

Struktura samosprávy také kopírovala období z dob před protektorátem, ale i zde byl patrný vliv protektorátního zřízení spadajícího do vlivu Německých státních orgánů a jako taková byla velmi omezena ve své samostatné působnosti.

2.4 Období od roku 1945 do roku 1989¹⁰

V roce 1945, po skončení druhé světové války při obnově v osvobozeném Československém státě, nastala také obnova základního fungování členění státní správy a samosprávy. Jako jedno z prvních bylo znovu obnoveno ministerstvo vnitra. Posláním ministerstva vnitra jako správního úřadu bylo řízení národních výborů a

⁹ MACEK, P. UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva III., Vývoj policejních sborů v letech 1939 až 1945.* Praha: Police History, 1997, s. 20-58.

¹⁰ MACEK, P. UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva IV., Československo 1945 až 1989,* Praha: Police history, 2011, s. 15-160.

výkon bezpečnostních úkolů, vyplývajících z Košického vládního programu, který byl přijat dne 5. 4. 1945. Tím byly pro začátek určeny hlavní úkoly a náplně na úseku státní správy, samosprávy a vnitřní bezpečnosti.

Dne 17. 4. 1945 schválila vláda hlavní zásady výstavby nového bezpečnostního aparátu a v průběhu tohoto byla vyhlášena nová organizace Sboru národní bezpečnosti, která měla odstranit rozdílný vývoj v jednotlivých částech republiky. K říjnu 1945 měl celý bezpečnostní aparát 34 396 příslušníků a ve stejném měsíci byly vytvořeny tzv. zemské odbory bezpečnosti působící při zemských národních výborech v Praze a Brně. Zemské odbory bezpečnosti měly za úkol organizovat a řídit všechny složky vnitřní národní bezpečnosti v Čechách. Jejich vlastní organizaci tvořily čtyři oddělení:

- sbor národní bezpečnosti
- zpravodajský úsek
- právní a správní úsek
- dopravní úsek

Jednotlivé složky sboru národní bezpečnosti tvořily:

- pořádková služba
- kriminální služba
- státní bezpečnost
- pohotovostní pluk národní bezpečnosti

Začátkem roku 1964 byla postupně zřizována oddělení VB, jako základní organizační článek Veřejné bezpečnosti. Jejich úkolem bylo zabezpečit veřejný pořádek, ochranu vlastnictví, život a zdraví občanů, bezpečnost a plynulost silničního provozu apod.

Koncepce Sboru národní bezpečnosti byla postavena na vedoucí úloze KSČ, jednotě SNB a prioritní ochraně majetku v socialistické vlastnictví, ale i přesto plnila své základní úkoly, které vyplývají ze základního policejního poslání.

Odděleně v tehdejší struktuře bezpečnostního aparátu pracovala Státní bezpečnost, která byla nástrojem tehdejšího totalitního režimu a zejména plnila úkoly v souvislosti s bojem proti vnitřnímu nepříteli.

Samotnou kapitolou byla samospráva měst a obcí, která v této době byla z velké části paralyzována a to k poplatnosti tehdejšímu režimu. Mnoho menších obcí bylo sloučeno ve velké střediskové obce a samospráva byla vykonávána pouze lidmi

dosazených komunistickou stranou. Z tohoto vyplivalo, že samospráva z volených zástupců jako taková, byla pouze formální.

Dějinný vývoje obcí a měst spolu s organizací a činností Sboru národní bezpečnosti byly ukončeny revolučními změnami ve státě a společnosti, které započaly 17. listopadu 1989. V polistopadovém období byla v rámci resortu MV ČR provedena řada organizačních změn, které se významně dotkly celé struktury státního zřízení.¹¹ Začala se psát nová historie.

2.5 Období od roku 1989 do současnosti

Na základě započatých změn společenského klimatu po roce 1989 a přeměny režimu z totalitního na demokratický, započala také obnova struktury veřejné správy.

Zákonem České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, byla ke dni voleb obnovena právní subjektivita obcí a byla definována samostatná a přenesená působnost obcí. Obcemi jsou podle tohoto zákona územní celky, které byly obcemi ke dni nabytí jeho účinnosti, a obce nově vzniklé podle tohoto zákona. Práva a povinnosti místních a městských národních výborů přešly ke dni nabytí účinnosti zákona na obce, v nichž měly tyto národní výbory sídlo. V rámci samotné působnosti v § 14 odst. 1 písm. o) zákona o obcích obnovil oprávnění ve věci správy místních záležitostí veřejného pořádku a za tímto účelem ji zmocnil zřizovat obecní policii.¹²

V počátku tuto činnost vykonávaly soukromé bezpečnostní agentury, které si města najímaly z důvodu absence zákonné normy, která by činnost obecní policie upravovala. Potřeba urychlení a zavedení takovéto zákonné normy si také vyžádal obrovský nárůst kriminality zapříčiněný velkou změnou ve společnosti, velkou amnestií v roce 1990 a naprostému přetížení státní policie, která nebyla schopna řešit základní problémy týkajících se ochrany veřejného pořádku. V této době ještě navíc státní police procházela rozsáhlou transformací. Možnost zřídit si po dlouhé době vlastní komunální policejní zbor a možnost účinně řešit místní záležitost veřejného pořádku nastal fakticky

¹¹ MACEK, P. UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva IV., Československo 1945 až 1989*. Praha: Police history, 2011, s. 96-115.

¹² ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 367 České národní rady ze dne 4. září 1990 o obcích. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 59, s. 1263. Dostupné z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=367~2F1990&rpp=15#seznam>>.

teprve po nabití účinnosti Zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o obecní policii**“).¹³

Další změny přinesl nový Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o obcích**“). Zatímco zákon z roku 1990 definoval obec jako územní celek, zákon z roku 2000 jako územní samosprávné společenství občanů, tvořící územní celek.¹⁴

Dalším stěžejním zákonem oblasti ochrany bezpečnosti a veřejného pořádku byl Zákon č. 273/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, kterým se přetransformovala, do té doby působící veřejná bezpečnost, na nezávislý demokratický policejní sbor. Prvním závazkem a úkolem tohoto zboru bylo opětovně získat důvěru občanů ve společnosti, aby nabyla pocit, že tu policie je pro ně jako služba občanům a ne jako represivní aparát, který hlavně hlídal politické zřízení státu, jak tomu bylo před rokem 1990. Díky vzniku nové demokracie a klimatu ve společnosti to byl velmi těžký úkol, který se ne vždy podařilo splnit.

I zde však neustále probíhá reorganizace, kdy se policie snaží neustále najít co nejlepší model, který by co nejlépe vystihl potřeby dnešní doby a klimatu v neustále se vyvíjející společnosti. Jedna z velkých změn nastala s účinností nového Zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o policii**“), který vstoupil v platnost 1.1. 2009 a započal další velkou reformu policie.

Na závěr nutno podotknout, že hlavním úkolem policie byla vždy ochrana pořádku, obyvatel a majetku a to v jakékoliv době a v jakémkoliv státním zřízení.

¹³ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2736. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

¹⁴ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

3 VEŘEJNÝ POŘÁDEK A MÍSTNÍ ZÁLEŽITOSTI VEŘEJNÉHO POŘÁDKU

Vnitřní pořádek a bezpečnost a jejich ochrana je v zájmu každého státního zřízení. K jejich ochraně jsou zřizovány různé organizace, které plní různé úkoly a každá má svůj díl své vlastní odpovědnosti. V našem státním zřízení odpovídá za vnitřní bezpečnost a pořádek stát, jehož hlavní organizační složkou, která je k tomuto účelu zřízena je Policie České republiky. V rámci odpovědnosti však za část vnitřní bezpečnosti odpovídá i územní samospráva, kterou v rámci této práce představují obce. Jejich část odpovědnosti spočívá v ochraně místních záležitostí veřejného pořádku. K tomuto účelu obce mohou vydávat vlastní zákonné normy nazývané obecně závazné vyhlášky a zřizovat obecní policii.

3.1 Veřejný pořádek

Co je veřejný pořádek? Většina definic veřejného pořádku začíná větou, že tento není nikde jako takový definován a jedná se o neurčitý právní pojem, který vychází z pravidel chování na veřejnosti, které jsou dána jak zákonem, tak místem, časem, tradicemi nebo nezavázanými společenskými normami k zachování pokojného soužití ve společnosti. Takovéto definování má určitě své reálné základy, vychází a pojmenovává základní body z potřeb každého společenství, ale i přesto tato definice prochází určitým vývojem a lze sledovat její vývoj v historickém kontextu.

Všeobecný slovník právní z roku 1898 tento pojem objasňuje v souvislosti se zločinem rušení veřejného pořádku, jehož se dopustí ten, kdo ruší pořádek veřejně, tj. tím způsobem, že by čin mohl být zpozorován od neurčitého počtu osob nebo před více lidmi, kteří však nemusí být současně přítomnými, nebo v tisku. Za zločin rušení veřejného pořádku byly považovány i činy proti osobě hlavy státu, proti státní jednotě a zřízení, podněcování a svádění k neposlušnosti proti zákonům a státním orgánům.¹⁵

Tento pohled by již dnes plně neobstál s ohledem odlišného státního zřízení, kdy v době platnosti této definice zde byla Rakouskouherská monarchie, která neměla ve

¹⁵VESELÝ, F.X. *Všeobecný slovník právní*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, s. 438.

svém právním systému zakotvena ústavně občanská práva na odpor a svobody tisku, které zaručuje dnešní ústava našeho demokratického zřízení, ale už v této době nastiňuje, co vše se dá zahrnout do pojmu veřejný pořádek.

Samotným pojem veřejný pořádek sice není nikde definován, ale odkaz na jeho porušování je obsažen v několika závazných právních normách, které pro svoji aplikaci a vykonatelnost musí takovouto definici dovozovat. Jako příklad lze uvést Zákon č. 326/1999 Sb, o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ **zákon o pobytu cizinců**“), který v § 87k odst. 1 písm. b) uvádí, že ministerstvo žádost o povolení k trvalému pobytu zamítne, jestliže je důvodné nebezpečí, že by žadatel mohl ohrozit bezpečnost státu nebo závažným způsobem narušit veřejný pořádek.¹⁶ Na základě tohoto právního předpisu je možno v desítkách rozhodnutí správních orgánů nalézt následující definici,

„Veřejný pořádek lze definovat jako vyvážený stav společenských vztahů respektující vžitá či v místě uznávaná pravidla způsobu života a společenského chování (slušnosti), vycházející z poměrů daného místa a z tam obecně přijímaných zásad a pravidel morálky.“¹⁷

K takovéto interpretaci se přiklánějí i některá soudní rozhodnutí, kdy například lze uvést rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21.9.2006, č.j.: 11 Ca 51/2006:

„Za veřejný pořádek je nutno považovat soustavu pravidel chování, která jsou obsažena v právních předpisech, ale i chování, která v právních předpisech obsažena nejsou, jestliže jejich zachování je podle obecného názoru lidí v určitém místě a čase nezbytnou podmínkou pokojného stavu. Veřejným pořádkem je pak stav, ve kterém jsou pravidla chování dodržována, porušením veřejného pořádku je stav, kdy pravidla chování dodržována nejsou.“¹⁸

Jak je patrné z výše uvedených definic, které si odvodily pro svoji činnost, některé správní orgány a některé obecné soudy, jsou v základním měřítku a rámci

¹⁶ ČESKO. Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999 o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 106, s. 7423. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

¹⁷ Čechovský M. *Interpretace a aplikace tzv. výhrady veřejného pořádku obsažené v § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců v řízení ve věci žádosti o povolení k trvalému pobytu za účelem sloučení rodiny - 2007* [online] . Praha: CAK, 2007 [cit. 2007-04-13]. Dostupné z WWW: http://www.cak.cz/assets/files/1585/BA_07_04.pdf.

¹⁸ *Informace o řízení* [online]. 2006 [cit. 2006-04-07]. Dostupné z WWW: <http://www.nssoud.cz/main2col.aspx?cls=InfoSoud&kau_id=56090&menu=187>.

shodné a vycházejí ze stejného principu a to, že veřejný pořádek se utváří, jak psanými, tak nepsanými pravidly a jejich dodržování je žádoucí.

Na rozdíl od místních záležitostí veřejného pořádku, které spadají do samostatné působnosti obcí a jsou jen určitou podmnožinou, tak lze o veřejném pořádku hovořit jako o vnitřní integritě a bezpečnosti země. Jedná se o velkou množinu norem, které se odvolávají nebo upravují oblast společenských vztahů, činností atd. a jejich ochrana spadá zejména do působnosti státních orgánů. Jako příklad lze uvést ustanovení ze Zákon č.273/2008 Sb., o policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o policii**“), kde v § 2 je jako jeden s úkolů policie stanoveno chránit veřejný pořádek a plnit další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti. V praxi se často zaměňují tyto dva pojmy, místní záležitosti veřejného pořádku a veřejný pořádek, což vede v mnoha případech k ne zcela k jednotnému právnímu výkladu.

3.2 Místní záležitosti veřejného pořádku

Definice místních záležitostí veřejného pořádku je v základním měřítku shodná s definicí veřejného pořádku, ale odlišuje se zejména menším okruhem působnosti. Tato by se dala také definovat jako souhrn společenských vztahů v místě a čase, na místě veřejných a veřejně přístupných, které jsou upraveny zákonnými i nezákonnými normami, tradicemi a jejichž dodržování je žádoucí pro klidný chod daného společenství a tyto jsou spravovány v rámci samostatné působnosti obce.

Základní rozsah působnosti lze zejména odvodit ze Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o obcích**“), Zákon č. 200/1991 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o přestupcích**“) a dalších právních norem. Jelikož je potřeba takovýto okruh odvodit a definovat a není přesně stanoveno, co spadá do místních záležitostí a co již ne, dochází i v této oblasti k nejednotnému právnímu výkladu, což je zejména patrné v nálezech Ústavního soudu, který jako jediná instituce v zemi má možnost zrušit právní předpis obce vydávaný v rámci samostatné působnosti na úseku ochrany místních záležitostí veřejného pořádku. Jako příklad uvádím následující nálezy pléna Ústavního soudu ČR.

Nálezy Pl. ÚS 14/99¹⁹ a Pl. ÚS 41/04²⁰ Ústavní soud zrušil dvě obecní vyhlášky upravující noční klid poukazem na to, že jeho porušování je postihováno již na základě § 47 odst. 1 písm. b) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, a tedy je jeho dodržování pod dozorem orgánu státní správy, nikoliv obce v samostatné působnosti. Při obdobném rozhodování v nálezu Pl. ÚS 69/04²¹ již soud zrušil pouze dvě ustanovení napadené vyhlášky, ale vymezení jednání, které obtěžuje hlukem, a vymezení pojmu noční doba ponechal v platnosti. Ve stejný den vydal Ústavní soud nálezn Pl. ÚS 42/05²², v němž projevil opačný názor, odpovídající dřívějším nálezům a jinou vyhlášku o nočním klidu zcela zrušil a shledal, že obec neměla výslovné zákonné zmocnění k vydání obecně závazné vyhlášky omezující provozování hostinské činnosti. Nález Pl. ÚS 44/06²³ opět přiznal obci právo upravit vyhláškou noční klid, přičemž shledal, že pojem noční klid není v žádném právním předpise vymezen a je tedy užitečné, jestliže to obec učiní obecně závaznou vyhláškou, čímž také přispívá k dosažení právní jistoty ve vztahu k Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o přestupcích**“), tak jak je zde definována skutková podstata přestupku v § 47 odst. 1 písm. b). Ústavní soud ale v tomto případě zrušil ustanovení o odpovědnosti provozovatelů hostinských zařízení za narušování nočního klidu. Nález Pl. ÚS 46/06²⁴

¹⁹ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 14 [ze dne 19. října 1999]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 81, s. 3914. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=4>>.

²⁰ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 41 [ze dne 5. prosince 2006]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 8, s. 81. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2007&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>>.

²¹ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 69 [ze dne 8. března 2007]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 57, s. 2311. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2007&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

²² ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 42 [ze dne 8. března 2007]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 57, s. 2312. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2007&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

²³ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 44 [ze dne 3. dubna 2007]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 61, s. 2393. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2007&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=6>>.

²⁴ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 46 [ze dne 21. října 2008]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 7, s. 262. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2009&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=15>>.

opět upřel obcím právo upravovat noční klid, kdežto náleží Pl. ÚS 35/06²⁵ naopak právo obce podpořil s odůvodněním, že zákon o ochraně veřejného zdraví nevyklučuje regulaci obecně závaznou vyhláškou v rámci samostatné působnosti obce a sleduje jiné cíle.²⁶ Ústavní soud konstatoval, že termín noční doba ze zákona o ochraně veřejného zdraví a noční klid podle obecní vyhlášky nejsou totéž a slouží odlišným cílům právních úprav, protože ochrana veřejného zdraví není totožná s ochranou veřejného pořádku a občanského soužití.

Toto je jen malý výčet příkladů nejednotného právního výkladu zapříčiněný absencí přesného vymezení místních záležitostí veřejného pořádku, co spadá po tento termín a co již ne. V tomto duchu by se dalo pokračovat a rozbor těchto nálezů by vydal na samostatnou práci.

3.3 Dílčí shrnutí

Závěrem však nutno dodat, že absence přesného vymezení a definování veřejného pořádku a místních záležitostí veřejného pořádku v právním řádu České republiky má svá pozitiva i negativa.

Pozitiva jsou zejména v tom, že se jedná o živé a neustále se vyvíjející pojmy, které korespondují s platnou a nově vznikající legislativou bez nutnosti jakékoliv legislativní změny, reagují na změny a potřeby společnosti v oblasti společenských vztahů a norem lidského soužití, která nejsou upravená zákonem, ale přesto jejich respektování a dodržování je společensky žádoucí.

Negativa jsou zejména v tom, že se jedná o neurčité právní pojmy, který lze vykládat a upravovat různým způsobem a každý orgán, který pracuje s tímto pojmem, musí pro svoji činnost definici dovozovat. Na základě toho dochází k často rozdílným správním a soudním rozhodnutím, což bylo zejména patrné v nálezech Ústavního soudu ve věcech místních záležitostí veřejného pořádku.

²⁵ ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 35/06 [ze dne 22. dubna 2008]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 95, s. 4378. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2008&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

²⁶ ČESKO. Zákon č. 258 ze dne 14. července 2000 o ochraně veřejného zdraví. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 74, s. 3623. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=8>>.

4 OBEC A JEJÍ ORGÁNY

Obec, obecní zřízení je tradičním základem územní samosprávy v Českých zemích. Toto postavení obce je zakotveno v hlavě sedmé Ústavy České republiky. V článku 99 je uvedeno, že územně samosprávnými celky jsou obce a kraje a tyto následně v článku 100 označuje jako územní společenství občanů, kteří mají právo na samosprávu.

Základem dnešní právní úpravy je Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o obcích**“) a jako takovou ji v § 1 definuje jako základní územní samosprávný společenství občanů; tvořící územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec vykonává svou správu samostatně (samostatná působnost) a v zákonem stanovených mezích státní správu (přenesená působnost).

Ochrana veřejného pořádku, do které patří i otázka bezpečnosti, spadá do samostatné působnosti obce,²⁷ kdy obec pro uspokojování potřeb svých občanů ve svém územním obvodu o ni pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi.

V rámci ochrany místních záležitostí veřejného pořádku má obec i exekutivní pravomoc a to zmocněním v zákoně o přestupcích²⁸. V § 53 odst. 1 tohoto zákona je stanoveno, které přestupky je obec oprávněna projednávat v rámci přestupkového řízení:

- proti pořádku ve státní správě ve věcech, které jsou jim svěřeny,
- přestupky proti pořádku v územní samosprávě,
- přestupky proti veřejnému pořádku,
- přestupky proti majetku,
- jakož i přestupky proti občanskému soužití,

²⁷ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z

WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

²⁸ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 815. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

Za tímto účelem mohou obce jako svůj zvláštní orgán zřizovat komise k projednávání přestupků. Tyto komise jednají a rozhodují v tříčlenném složení vždy za předsednictví osoby s právnickým vzděláním nebo se zvláštní odbornou způsobilostí pro projednávání přestupků. Stejně podmínky platí, pokud by projednáváním přestupků byla pověřena komise rady obce.²⁹

4.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je základní orgán obce, který ji na úseku samostatné působnosti spravuje. Zastupitelstvo ze svých řad volí radu obce, starostu a místostarostu nebo místostarosty. Zastupitelstvo je voleno v obecních volbách na principu poměrného zastoupení na čtyřleté funkční období. Člen obecního zastupitelstva nabývá mandátu zvolením, práv a povinností pak po složení slibu na první schůzi zastupitelstva. Počet členů zastupitelstva je vždy lichý z důvodu hlasování a jeho počet je určen podle velikosti dané obce a počtu obyvatel.

Obecní zastupitelstvo se schází dle potřeby, nejméně však jedenkrát za 3 měsíce. Svolává je starosta obce, který také řídí zasedání. Ta jsou, na rozdíl od rady obce, veřejná. Pro schválení usnesení je potřeba nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva.

Pravomoci zastupitelstva obce jsou uvedeny v § 84 zákona o obcích³⁰ a jejich výčet je následující:

- schvalovat program rozvoje obce
- schvalovat rozpočet obce a závěrečný účet obce
- zřizovat trvalé a dočasné peněžní fondy obce
- zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, schvalovat jejich zřizovací listiny

²⁹ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 815. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

³⁰ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

- rozhodovat o založení nebo rušení právnických osob, schvalovat jejich zakladatelské listiny, společenské smlouvy, zakládací smlouvy a stanovy a rozhodovat o účasti v již založených právnických osobách
- delegovat zástupce obce na valnou hromadu obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast
- navrhopvat zástupce obce do ostatních orgánů obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast, a navrhopvat jejich odvolání
- **vydávat obecně závazné vyhlášky obce**
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda
- navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí
- určovat funkce, pro které budou členové zastupitelstva obce uvolněni
- **zřizovat a rušit výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce**
- volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce, stanovit počet členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizovat a zrušovat výbory, volit jejich předsedy a další členy a odvolávat je z funkce
- stanovit výši odměn neuvolněným členům zastupitelstva obce
- **zřizovat a zrušovat obecní policii**
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce
- rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství
- udělovat a odnímat čestné občanství obce a ceny obce
- stanovit zásady pro poskytování cestovních náhrad členům zastupitelstva obce
- rozhodovat o peněžitých plněních poskytovaných fyzickým osobám, které nejsou členy zastupitelstva obce, za výkon funkce členů výborů
- rozhodovat o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení a zrušení veřejného neziskového ústavního zdravotnického zařízení, navrhopvat zástupce do jeho dozorčí rady a rozhodovat o převodu vlastnického práva k majetku, s nímž hospodaří veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení nebo o jeho pronájmu v případech, kdy to stanoví zvláštní právní předpis

- plnit další úkoly stanovené zvláštním právním předpisem³¹

Jak je uvedeno výše zastupitelstvu obce přísluší zřizovat a zrušovat obecní policii. Další oprávnění pak vyplívá z § 3 zákona o obecní policii, kde je zastupitelstvo zmocněno pověřit na místo starosty řízením jiného člena zastupitelstva a na úseku některých úkolů pověřit určeného strážníka. Z merita věci vyplívá, že obecní policii vždy řídí starosta nebo pověřený člen zastupitelstva a pouze na úseku některých úkolů může pověřit určeného strážníka, který už, ale musí mít platné osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu strážníka.³²

4.1.1 Zmocnění k vydávání obecně závazných vyhlášek obcí

Jelikož do samostatné působnosti obce patří, jak již bylo uvedeno zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku včetně povinností z toho vyplívajících na jedné straně, tak na druhé straně má k tomuto obec zákonná oprávnění jak tuto oblast spravovat a ovlivňovat. Kromě zřizování a rušení obecní policie je možnost vydávání vlastních normativních právních aktů, které jsou dle zákona o obcích nazývány vyhlášky a nařízení obce. Schvalování obecně závazných vyhlášek obcí je vyhrazeno pouze zastupitelstvu města a vydávání nařízení pouze radě města.

Samotné zmocnění je upraveno v § 10 zákona o obcích, který stanoví okruh povinností, které může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou:³³

- k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány,

³¹ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z

WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

³² ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2737. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

³³ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z

WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

- pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábav a diskoték, stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,
- k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně (dále jen "veřejná zeleň") a k užívání zařízení obce, sloužících potřebám veřejnosti,
- stanoví-li tak zvláštní zákon

Jak je uvedeno v poslední části stanoví-li tak další zákon. Zmocnění k vydávání obecně závazných vyhlášek mající vztah k samostatné působnosti obce na úseku veřejného pořádku je obsaženo, kromě § 10 zákona o obcích i v dalších právních normách např.:

- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, ve znění pozdějších předpisů. V § 13 tohoto zákona je obec v samostatné působnosti zmocněna v případě konání kulturní, společenské nebo sportovní akce přístupné veřejnosti s důvodným rizikem nárůstu problémů a negativních společenských jevů způsobených jednáním fyzických osob pod vlivem alkoholu obecně závaznou vyhláškou omezit nebo zakázat v určitých dnech nebo hodinách nebo na určitých místech prodej, podávání a konzumaci alkoholických nápojů.³⁴
- Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších zákonů (dále jen „**zákon o loteriích**“). Zde je obec zmocněna v § 17 odst. 11 upravit provozování výherních hracích přístrojů nesmí být povoleno ve školách, školských zařízeních, v zařízeních sociální a zdravotní péče, v budovách státních orgánů a církví, jakož i v sousedství uvedených budov. Okruh vzdálenosti do 100 m od těchto budov může na základě výše uvedeného paragrafu stanovit obecně závaznou vyhláškou.³⁵

³⁴ ČESKO. Zákon č. 379 ze dne 19. srpna o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 133, s. 7016. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2005typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=6>>.

³⁵ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 202 České národní rady ze dne 17. května o loteriích a jiných podobných hrách. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 829. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

- V § 50 odst. 4 zákona o loteriích je obec zmocněna stanovit obecně závaznou vyhláškou vydanou v samostatné působnosti, že výherní hrací přístroje mohou být provozovány pouze na místech a v čase vyhláškou určených nebo stanovit, na kterých veřejně přístupných místech v obci je provozování výherních hracích přístrojů zakázáno.³⁶
- Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, je obec zmocněna v § 21 odst. 7 vymezit část veřejné pozemní komunikace jako stanoviště vozidel taxislužby a vyznačit tento prostor dopravní značkou podle zvláštního právního předpisu. Současně je obec zmocněna v samostatné působnosti stanovit obecně závaznou vyhláškou obce pro tato stanoviště Provozní řád upravující v souladu s místními podmínkami pravidla provozu na stanovišti taxislužby. Provozní řád se zveřejní v místě stanoviště.³⁷
- Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon na ochranu zvířat**“). V § 13b odst. 2 je obec zmocněna stanovit obecně závaznou vyhláškou k provedení opatření pro regulaci populace toulavých a opuštěných zvířat trvalé označování všech psů v obci prostředky, které způsobují při aplikaci jen mírnou nebo přechodnou bolest, zejména tetování nebo identifikace čipem, a evidenci jejich chovatelů,
- V § 24 odst. 2 zákona na ochranu zvířat je obec zmocněna obecně závaznou vyhláškou upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezit prostory pro volné pobíhání psů.³⁸

³⁶ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 202 České národní rady ze dne 17. května o loteriích a jiných podobných hrách. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 830. Dostupné z WWW: <[http://aplikace.mvcr.cz/sbirka zakonu/ Search Result.aspx?q=1990 &typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka_zakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7)>.

³⁷ ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 26. dubna o silniční dopravě. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1994, částka 37, s. 115. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1994&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=5>>.

³⁸ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 246 České národní rady ze dne 29. května na ochranu zvířat proti týrání. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1992, částka 50, s. 1286. Dostupné z WWW: <[http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1992&typeLaw=zakon&what=Rok &stranka=9](http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1992&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=9)>.

4.2 Rada obce

Rada obce je výkonný orgán obce v oblasti samostatné působnosti a za svůj výkon odpovídá zastupitelstvu obce. Podle zákona o obcích má rada 5 až 11 členů přičemž nesmí být počet radních větší než jedna třetina počtu zastupitelů. Do rady města jsou voleni členové zastupitelstva, které samo zastupitelstvo volí. Členy jsou starosta, jeho zástupce a radní. V obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů, se rada obce nevolí, a její funkci zastává starosta. Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, její schůze jsou neveřejné.³⁹

Úkoly vyhrazené radě obce jsou uvedeny v § 102 zákona o obcích a jejich výčet je následující:

- plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, **s výjimkou obecní policie**, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce,
- rozhodovat ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti,
- **vydávat nařízení obce**,
- **projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce**,
- stanovit rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a zrušovat odbory a oddělení obecního úřadu,
- na návrh tajemníka obecního úřadu jmenovat a odvolávat vedoucí odborů obecního úřadu v souladu se zvláštním zákonem,
- **zřizovat a zrušovat podle potřeby komise rady obce, jmenovat a odvolávat z funkce jejich předsedy a členy**,
- **kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce**,
- stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce,

³⁹ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z

WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

- **ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce (§ 58); tuto působnost může rada obce svěřit příslušnému odboru obecního úřadu zcela nebo zčásti,**
- **přezkoumávat na základě podnětů opatření přijatá obecním úřadem v samostatné působnosti a komisemi,**
- rozhodovat o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce; tuto působnost může rada obce svěřit příslušnému odboru obecního úřadu nebo příspěvkové organizaci obce zcela nebo zčásti,
- stanovit pravidla pro přijímání a vyřizování petic a stížností,
- schvalovat organizační řád obecního úřadu,
- plnit úkoly stanovené zvláštním zákonem,
- schvalovat účetní závěrku obce a další⁴⁰

4.3 Starosta obce

Starosta obce je jednočlenným orgánem obce, který je zastupuje navenek. Starosta je volen zastupitelstvem obce, kterému se za také za výkon své funkce zodpovídá, a zastupuje ho jeden či více místostarostů. Starosta je ze své funkce členem rady obce a zároveň stojí v čele obecního úřadu.

Starostovi jsou zejména svěřeny tyto úkoly:

- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- svolává a zpravidla řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce,
- spolu s místostarostou nebo jiným radním podepisuje právní předpisy obce, usnesení zastupitelstva obce a rady obce, také podpisuje spolu s ověřovateli, zápisy z jednání zastupitelstva obce a zápisy z jednání rady obce,
- může pozastavit výkon usnesení rady obce, má-li za to, že je nesprávné,
- **může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,**
- má právo užívat při významných příležitostech a občanských obřadech závěsný odznak obce,

⁴⁰ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z

WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok,
- se souhlasem ředitele krajského úřadu jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu a stanoví jeho plat,
- pokud v obci není tajemník obecního úřadu, pak za obec plní úkoly zaměstnavatele (zejména uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat) a také zabezpečuje výkon přenesené působnosti obce,
- případně plní další úkoly stanovené zvláštním zákonem⁴¹

Jak je uvedeno výše starosta obce může požadovat po Policii ČR spolupráci při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Tuto spolupráce je upravena v § 16 zákona o policii, kde se hovoří o možnosti uzavření písemné koordinační dohody mezi útvarem Policie ČR a obcí za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. O této možnosti bude blíže pojednáno v dalších kapitolách.

Do 1. 1. 2009 tuto agendu upravovalo Nařízení vlády č. 397/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí a obecní policii.

4.4 Obecní policie

Obecní policie je orgánem obce. Obecní policii lze charakterizovat jako výkonný orgán obce, prostřednictvím něhož fyzicky zajišťuje klid a pořádek na svém území a plní úkoly, které jí vyplývají ze zákona o obcích⁴² a zákona o obecní policii.⁴³ Členové obecní policie jsou nazýváni strážníci. Specifika plnění úkolů obecní policie a faktory ovlivňující činnost tohoto orgánu jsou dány konkrétní lokalitou, regionem, územím, ve kterém se tato činnost uskutečňuje, jeho rozlehlostí, členitostí, koncentrací a

⁴¹ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z

WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

⁴² ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1738. Dostupné z WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

⁴³ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2738. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=rok>>.

počtem obyvatel. Na základě toho se pak odvíjí rozsah a celá řada nežádoucích jevů, se kterými se obecní policie musí vyrovnávat. Místní záležitosti veřejného pořádku mají charakter společenských vztahů, které jsou převážně na jednotlivých teritoriích regulovány obecně závaznými vyhláškami a na jejich dodržování především dohlíží.

Její postavení a kompetence vyplývají zejména ze zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o obecní policii**“), ale i dalších zákonů např. Zákon 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami způsobenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**tabákový zákon**“), Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o provozu na pozemních komunikacích**“), Zákon 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“) a Zákon č. 200/1991 Sb., o přestupcích ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o přestupcích**“).

Zákon o obecní policii, jakožto základní norma upravuje působnost a výčet úkolů, které obecní policie plní, tyto jsou svým rozsahem i mimo rámec oprávnění obce, jako zřizovatele, v oblasti samostatné působnosti. Nejmarkantnější rozdíl je v rámci oprávněním strážníků v oblasti provozu na pozemních komunikacích a rozsahem přestupků projednávaných v blokovém řízení.⁴⁴ Zřízením obecním policie je jejím prostřednictvím obci tímto umožněno ovlivňovat i oblast dopravy, která spadá výlučně do působnosti státní správy. Z širšího hlediska, ale i oblast dopravy svým způsobem ovlivňuje každodenní život a každého z nás a lze říct, že by se určitá část z této působnosti dala zařadit v uvozovkách pod místní záležitosti veřejného pořádku. Samotný zákon o obecní policii stanoví základní rámec a rozsah oprávnění a povinností strážníků. Mezi základní úkoly patří:

- zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plnění dalších úkolů, pokud tak stanoví tento nebo zvláštní zákon,
- spolupráce v rozsahu stanoveném tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem s Policií České republiky, státními orgány a orgány územních samosprávných celků,
- přispívat k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,

⁴⁴ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 814. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

- dohlížet na dodržování pravidel občanského soužití,
- dohlížet na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- podílet se v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- podílet se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
- podílet se na prevenci kriminality v obci,
- provádět dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- odhalovat přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- poskytovat za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání údaje o obecní policii⁴⁵

V rámci odhalování přestupků jsou strážníci oprávněni některé projednávat v blokovém řízení. Jejichž výčet je taxativně vymezen v § 86 písm. d) zákona o přestupcích:

- jejichž projednávání je v působnosti obce,
- podle zákona o silničním provozu spáchané nedovoleným stáním nebo zastavením vozidla na pozemní komunikaci, vjezdem do míst, kde je to místní nebo přechodnou úpravou provozu na pozemních komunikacích zakázáno, porušením pravidel o překročení nejvyšší dovolené rychlosti, porušením pravidel jízdy na zvířatech, vedení a hnaní zvířat na pozemní komunikaci, pohybem chodce na pozemní komunikaci odporujícím pravidlům provozu na pozemních komunikacích, nedovoleným způsobem použití lyží, kolečkových bruslí a podobných prostředků na chodníku a nedovoleným vedením jízdního kola nebo jízdou na něm v rozporu s pravidly provozu na pozemních komunikacích a porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích ostatními řidiči nemotorových vozidel,
- na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 odst. 1 písm. a), c), g) až i), l) až p),

⁴⁵ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2738. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

- spočívající v neoprávněném stání vozidla na místní komunikaci nebo jejím úseku, které lze podle nařízení obce použít ke stání jen za cenu sjednanou v souladu s cenovými předpisy a při splnění podmínek stanovených tímto nařízením,
- na úseku taxislužby podle zákona o silniční dopravě.⁴⁶

Výčet těchto přestupků přesně koresponduje s úkoly, které obecní policie plní. Obecní policie zejména projednává přestupky, které spadají do působnosti obce a např. v oblasti zákona o provozu na pozemních komunikacích, je oprávněna projednávat pouze přesně taxativně vymezenou část přestupků. V porovnání s orgány policie, jejichž jeden z hlavních úkolů je dohled nad silničním provozem a v rámci tohoto dohledu jsou oprávněny v rámci v blokovém řízení projednávat všechny přestupky na úseku silničního provozu. Kdežto v opačném gardu, orgány policie na rozdíl od obecní policie mohou projednávat v blokovém řízení jen vymezenou část přestupků, které spadají do působnosti obce.⁴⁷

Jak lze dovodit z předchozích řádků bude obecní policie hlavní partnerem Policie ČR v oblasti ochrany místních záležitostí veřejného pořádku a bezpečnosti. Zákon o obecní policii ukládá strážníkům povinnosti a oprávnění vůči Policii ČR a i toto předurčuje tyto dvě organizace ke každodenní spolupráci.

Strážník je povinen bez zbytečného odkladu oznámit policii důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin a podle povahy věci též zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob.⁴⁸ Obecní policie není orgán činný v trestním řízení, ale v rámci plnění svých úkolů se bude setkávat s pachateli trestných činů, a proto je takováto součinnost žádoucí a logická.

⁴⁶ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 814. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

⁴⁷ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 815. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

⁴⁸ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2738. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

Strážník je povinen oznámit příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek nebo jiný správní delikt, jehož projednání patří do působnosti tohoto orgánu.⁴⁹ Strážník oznamuje podezření i orgánům policie např. porušování zákona o pobytu cizinců na území ČR.

Obecní policie je v rozsahu nezbytném k plnění svých úkolů podle tohoto nebo zvláštního zákona oprávněna vyžadovat poskytnutí údajů z informačních systémů policie o hledaných a pohřešovaných osobách a věcech, odcizených motorových vozidlech a odcizených registračních značkách motorových vozidel, totožnosti osob, které byly předvedeny na policii podle § 13 odst. 1 až 3 zákona o obecní policii nebo omezeny na osobní svobodě podle § 76 odst. 2 trestního řádu a totožnosti cizinců.⁵⁰ Policie ČR, jako hlavní garant bezpečnosti a ochrany vnitřního pořádku, plní jí svěřené úkoly, ke kterým je jako jediná vést potřebné evidence, a proto má strážník takovéto oprávnění v rámci plnění vlastních úkolů vůči Policii ČR.

Obec je povinna zabezpečit výcvik čekatele a strážníka k používání služební zbraně a donucovacích prostředků a realizaci jeho oprávnění. Na základě dohody mezi obcí a policií může výcvik provést policie. Policie vydá čekateli nebo strážníkovi potvrzení o vykonání výcviku, které je podmínkou, aby čekatel nebo strážník mohl složit zkoušku z odborné způsobilosti. Náklady výcviku hradí obec.⁵¹

Způsobilost služebního psa k výkonu u obecní policie musí být osvědčena policií.⁵²

Dojde-li při použití donucovacích prostředků nebo psa ke zranění nebo usmrcení osoby anebo ke škodě nikoli nepatrné,⁵³ je starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce

⁴⁹ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2736-2742. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>. ISSN 1210-0005.

⁵⁰ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2740. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

⁵¹ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2739. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

⁵² ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2733.

⁵³ VANTUCH, P. *Trestní zákoník: komentář*. Praha: Anag, 2011, s. 115.

pověřený zastupitelstvem obce řídit obecní policii nebo určený strážník vyrozumět nejbližší útvar policie.⁵⁴

Starosta nebo jiný člen zastupitelstva obce pověřený zastupitelstvem obce řídit obecní policii nebo určený strážník je povinen neprodleně vyrozumět nejbližší útvar police, a to vždy, na rozdíl od užití donucovacích prostředků, o použití služební zbraně.⁵⁵

Takovéto vyrozumění je nezbytně nutné, aby mohlo být řádně prošetřeno, zda v souvislosti s použitím donucovacích prostředků, psa a zbraně nedošlo ke spáchání trestné činu a jejich užití bylo v souladu se zákonem. Policie jako orgán činný v trestním řízení je v takovýchto případech jako jediný věcně příslušný. Spolupráce Policie a obecní policie se neodvívá jen v rámci povinností stanovených zákonem, ale i v rámci každodenního kontaktu při běžné hlídkové službě nebo spolupráci. Obecní policie si za dobu své působnosti vydobyla své pevné postavení v České republice a plní nezastupitelnou roli v oblasti jí svěřené. Zároveň se v některých oblastech prolíná její činnost s činností Policie ČR, čímž se nemalou měrou podílí na vnitřním pořádku a bezpečnosti.

⁵⁴ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2740. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

⁵⁵ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2739. Dostupné z WWW: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

5 POLICIE ČR, ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA A ZÁKONNÝ RÁMEC JEJÍ ČINNOSTI

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který slouží veřejnosti a působí na celém území České republiky a ve vymezených případech i v zahraničí v různých misích pod hlavičkou různých mezinárodních institucí jako třeba Organizace spojených národů.

5.1 Základní charakteristika

Policie České republiky byla zřízena pro plnění úkolů ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti a k dalším úkolům v rozsahu a způsobem stanoveným právními normami. Při plnění svých úkolů se řídí zákony, mezinárodními smlouvami a vnitřními právními předpisy, které jsou součástí právního řádu. Policie České republiky se v rámci práva řádu České republiky řadí do moci výkonné. Zřizovatelem je Ministerstvo vnitra ČR a její činnost vychází především ze zákona o policii.

5.1.1 Úkoly policie

Hlavní poslání je ochrana vnitřního pořádku a bezpečnosti ve společnosti a plnění dalších úkolů ve věcech výkonu státní správy. Policie ČR zajišťuje veřejný pořádek a v případech, kdy byl narušen, činí úkony k jeho obnovení. Jako jeden z orgánů činných v trestním řízení⁵⁶ koná vyšetřování o trestných činech. Odhaluje přestupky a jiné správní delikty a v taxativně vymezených případech tyto projednává v blokovém řízení⁵⁷ a vede správní řízení.⁵⁸ Pátrá po osobách a věcech a k tomuto účelu vede potřebné evidence. Dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu. Vede boj

⁵⁶ ŠÁMAL, P. *Trestní řád: komentář*. Praha: C.H.Beck, 2013, s. 815.

⁵⁷ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 815. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

⁵⁸ ČESKO. Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999 o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 106, s. 7423. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok>>.

proti terorismu a zajišťuje ochranu státních hranic ve vymezeném rozsahu. Zajišťuje fyzickou ochranu vybraných ústavních činitelů a jejich sídelních objektů včetně objektů, jejichž ochranou je Česká republika vázána na základě mezinárodních smluv. Policie ČR spolupracuje se zahraničními bezpečnostními sbory (např. Interpol, Europol). Zpracovává informace o osobních údajích, které užívá ke své činnosti. Dohlíží na pravidla o pobytu cizinců na území ČR a vede evidenci cizinců.

Při plnění svých úkolů spolupracuje s ozbrojenými silami, bezpečnostními sbory a dalšími orgány veřejné správy, s právníky a fyzickými osobami a v neposlední řadě s orgány obcí a obecní policií.

Samotná spolupráce s obcemi je upravena v § 16 zákona o policii, která umožňuje policii uzavřít koordinační dohodu s obcí za účelem stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Bližší pojednání o této možnosti bude podrobněji rozepsáno v následujících kapitolách.

Mimo koordinační dohody, které stanovují určitou možnost spolupráce má policie vůči obcím i zákonné povinnosti. Jedna z těchto povinností vyplívá ze zákona o přestupcích, kdy orgány policie oznamují obcím přestupky, o nichž se dozví, nejsou-li samy příslušny k jejich projednávání.⁵⁹ Tuto povinnost má samozřejmě policie i vůči dalším správním orgánům.

Další povinnost vyplívá ze zákona o obecní policii, kdy policie bezodkladně oznámí obci zahájení trestního stíhání pro podezření ze spáchání trestného činu strážníka.⁶⁰

5.1.2 Struktura policie

Policie ČR je podřízena Ministerstvu vnitra ČR. V čele policejního prezidia je policejní prezident, který je do své funkce jmenován ministrem vnitra. Policejní prezident řídí činnost policie a je jejím nejvyšším představitelem. Policejní prezident jmenuje a odvolává ředitele jednotlivých služeb, jmenuje a odvolává velitele územních správ Policie ČR a řídí plnění úkolů v orgánech a organizacích Policie ČR. Policejní prezident odpovídá za činnost policie ministrovi vnitra.

⁵⁹ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 815. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

⁶⁰ Vetešník, P. Jemenka, L. *Zákon o obecní policii: komentář*. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 54.

Policie se dělí na útvary s celostátní působností a na útvary s územní působností.

Zastřešujícím prvkem útvarů s územní působností jsou krajská ředitelství, kterých je 14. Jejich teritoriální působnost je shodná s obvodem vyššího územního samosprávného celku kraje.⁶¹

Krajská ředitelství se dělí na územní odbory, které kopírují soustavu bývalých okresů. Tyto se dělí na jednotlivá obvodní, místní oddělení, které jsou základním článkem struktury policie. Zároveň jsou hlavním partnerem spolupráce obce a obecní policie při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku.

V Policii ČR působí mnoho různých útvarů jako kriminální police, dopravní policie, cizinecká policie letecká služba, ochranná služba a další specializované útvary. Z hlediska spolupráce s orgány obcí je stěžejním partnerem služba pořádkové policie.

5.2 Služba pořádkové policie

Služba pořádkové policie je základní výkonnou službou, která plní veškeré základní úkoly policie. Tato je nejpočetnější službou Policie ČR, kdy se jedná z velké části o uniformovanou složku policie. Policisté zde zařazení plní základní úkoly uvedené v zákoně o policii, ale i v dalších právních normách a vnitřních právních předpisech. Mezi základní úkoly služby pořádkové policie lze řadit ochranu veřejného pořádku, prevenci kriminality, vedení trestního řízení, odhalování a projednávání přestupků, dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu. Při této činnosti spolupracuje s fyzickými i právníckými osobami státními orgány a orgány obcí.⁶² Uvedené úkoly jsou především plněny obvodními a místními odděleními Policie ČR, jejichž teritoriální působnost je stanovena vnitřní strukturou jednotlivých krajských ředitelství. Na rozdíl od krajských ředitelství a územních odborů, které kopírují správní území krajů a bývalých okresů, tyto nekopírují přesně katastrální území obcí. V rámci

⁶¹ ČESKO. Zákon č. 129 ze dne 12. dubna o krajích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1765. Dostupné z WWW:

http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakonasmlovy >.

⁶² VANGELI, B. *Zákon o Policii ČR: komentář*. Praha: C.H.Beck. 2009, s.20.

jejich místní působnosti do jejich služebního obvodu může patřit jedna nebo více obcí nebo jen určitá část obce.⁶³

Obvodní oddělení se dělí na oddělení IV., III., II. a I. typu a je zde zachován nepřetržitý 24 hodinový provoz. Toto rozdělení se odvíjí od počtu policistů, kteří zde slouží. U oddělení IV typu je to do 15 policistů, u III. od 15 do 30, u II. od 30 do 60 a u I. nad 60 policistů.

V posledních čtyřech letech došlo v rámci optimalizace policie ke slučování a rušení obvodních oddělení, které dle mého osobního názoru nabylo zrovna šťastné, což se záhy projevilo např. v Ústeckém kraji v oblastech Šluknovského výběžku. Došlo ke zvýšení nápadu trestné činnosti, vandalství a dalšího protiprávního jednání, což si na základě sociálních nepokojů, protestů místních samospráv vynutilo v této zřízení speciální pořádkové jednotky. S ohledem na tyto skutečnosti byla optimalizace policie z pohledu efektivnosti a ekonomického hlediska minimálně diskutabilní.

V Ústeckém krajském ředitelství došlo ke zrušení všech oddělení IV. typu a sloučení v oddělení III. typu. V některých místech, kde došlo ke zrušení oddělení, vznikly nově policejní stanice, kde slouží 3 až 5 policistů. Zde již není zachován nepřetržitý provoz a pracovní doba je od pondělí do pátku od 08:00 do 15:30 hodin. Mimo tyto úřední dny zde působí policisté z místně příslušného obvodního oddělení, pod které policejní stanice spadají. Policejní stanice je nově vzniklý institut a jeho opodstatněnost teprve ukáže čas, ale tak, jak je koncipována práce v dnešní době, kdy policisté jsou ve většině případu administrativní pracovníci, kteří většinu času administrují přidělené spisy, není zrovna optimální.

Jak je výše popsáno, v této oblasti naprosto selhala spolupráce a informovanost mezi Policií ČR a obcemi, které nebylo na úrovni obvodních a místních oddělení, ale na úrovni policejního prezidia a ministerstva vnitra. V rámci optimalizace policie bylo rozhodnuto o snižování počtu policistů a obvodních oddělení bez jakékoliv diskuze s dotčenými obcemi, což vyústilo v celostátní společenský problém, který jsme po několik měsíců mohli sledovat v přímém přenosu ve sdělovacích prostředcích. Z praktického hlediska by do budoucnosti bylo dobré oblast rušení obvodních oddělení upravit nějakým právním předpisem a to zejména s ohledem k obcím, které by takovoto

⁶³ DALECKÝ, J. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2009, s. 83.

informace měli dostatečně dlouhou dobu předem a mohli činit potřebná opatření, včetně možnosti takovému rušení zabránit.

5.2.1 Formy činnosti služby pořádkové policie⁶⁴

Formy činnosti služby pořádkové policie jsou upraveny zejména závazným pokynem policejního prezidenta č. 180/2012., kde je stanoveno základní členění a to na:

- **Dozorčí služba** je specifickou službou, zajišťuje akceschopnost oddělení, je vykovávána nepřetržitě a při své činnosti navazuje na činnost operačního. Dozorčí služba na oddělení IV. je vykonávána pouze v době pracovních dnů a to zejména v době přítomnosti vedoucího oddělení nebo jeho zástupce, kteří zajišťují část úkolů této činnosti.
- **Hlídkovou služba** je jedna ze základních činností přímého výkonu služby. Tato služba je vykonávána v určených úsecích nebo stanovištích, kde je úkolem policistů zajistit ochranu veřejného pořádku, předcházet každému protiprávnímu jednání a plnit další úkoly policie.
- **Obchůzkovou služba** je jedna z dalších základních činností služby. Jedná se o službu, která je vykonávána přidělených okrscích prostřednictvím územně odpovědných policistů, kteří takovouto službu vykonávají zejména jednotlivě a v rámci pěšího výkonu služby.
- **Recepční služba** je vykonávána prostřednictvím civilního zaměstnance policie, který zajišťuje prvotní kontakt s veřejností při vstupu do objektů policie. Tato je zejména zřizována pouze u oddělení I. a II. typu. Nutno závěrem podotknout k těmto základním formám činnosti služby pořádkové policie, že kategorické rozdělení a zařazování policistů je ve většině případů praktikováno u oddělení I. a II. typu a na odděleních III. a IV. typu jsou tyto formy činnosti víceméně sloučeny v jeden celek.

⁶⁴ ČESKO. POLICEJNÍ PREZIDIUM. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012 o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. Praha: Policie ČR, 2012, s. 5.

6 JEDNOTLIVÉ FORMY SPOLUPRÁCE

Formy spolupráce a ochrany místních záležitostí veřejného pořádku mezi obcí, jejich orgány a službou pořádkové policie, by se daly rozdělit do dvou základních kategorií, a to závazné stanovené zákonem, a nezávazné stanovené na základě dobrovolnosti např. s možností uzavírání koordinačních dohod.⁶⁵ Závazné formy spolupráce jsou povinnosti stanovených v zákonech, které upravují vzájemné vztahy, kdy každý z výše uvedených orgánů má nějakou povinnost vůči tomu druhému a to v zájmu plnění vlastních úkolů a k účelu ke kterým byl zřízen. Tyto byly ve směs uvedeny v předchozí kapitole. V této bych se zaměřil na ty nezávazné.

Základy takovéto spolupráce budou spočívat v rozhodující míře, jednak na přizpůsobení způsobu zabezpečování záležitostí veřejného pořádku místním podmínkám a potřebám a specifikům místní komunity, ale také v osobní aktivitě a přístupu jednotlivých aktérů, jak na straně Policie ČR, tak obce a jejich orgánů a vztazích mezi nimi. Takovéto spolupráce jsou hodně odvislé od osobních vztahů, sympatií a empatii, a celkového přístupu zúčastněných aktérů, kdy toto je zejména patrné v menších obcích a městech. Obecně se takováto spolupráce a její rozsah bude odvíjet od místních podmínek, rozsah a způsob spolupráce bude ve velkých městech odlišný od potřeb v malých městech a obcích. Dalším rozhodujícím faktorem je zřízení obecní policie v obci či ne.

Mezi nástroje takové spolupráce lze zahrnout především následující příklady:

- zavedení určitého koordinačního orgánu na úrovni obce dle obecné úpravy orgánů zastupitelstva obce a rady obce a to výbory a komise dle ustanovení § 117 a následujících zákona o obcích, např. komise prevence kriminality, bezpečnostní komise, dopravní komise, povodňové komise, krizové štáby atd.
- navrhnout a podílet se na tvorbě obecně závazných vyhlášek obcí s ohledem na poznatky získané při výkonu služby
- vytváření různých pracovních skupin, týmů pro mládež, preventivně informačních skupin
- propojování kamerových systémů obecní policie a Policie ČR

⁶⁵ ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4098. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-konu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>.

- pravidelné i nepravidelné setkávání a to jak formálního tak neformálního charakteru
- účast na jednáních zastupitelstva a rady města s poradním hlasem ve věcech ochrany veřejného pořádku
- pravidelné předávání informací o pořádání kulturních a sportovních podniků a dalších, kde by mohlo hrozit narušení veřejného pořádku včetně společné spolupráce při jejich zajištění
- pravidelné setkávání s občany na veřejných schůzích
- smíšené hlídky při pochůzkových činnostech obecní policie a Policie ČR za účelem prohloubení místních znalostí ve svěřeném okrsku a předávání si poznatků

Takových příkladů lze uvést daleko více, ale jak již bylo řečeno, záleží ve většině případů na lidském faktoru a na oboustranném zájmu představitelů Policie ČR a obce.

6.1 Koordinační dohody

Jak byly v předchozí kapitole popsány různé možnosti spolupráce, tak koordinační dohody jsou nástroj, kterým lze rozsah spolupráce písemně upravit. Možnost vzniku koordinačních dohod je zakotvena, jak bylo již uvedeno výše v § 16 zákona policii. Toto ustanovení dalo možnost obcím a Policii ČR uzavřít písemnou koordinační dohodu. V rámci hierarchie Policie ČR je dána tato možnost organizačním článkům, které určuje policejní prezident, kdy se jedná zejména o základní útvary a to obvodní oddělení a další útvary určené ředitelem krajského ředitelství policie s celostátní působností. V případě základních útvarů tyto jednájí jménem krajského ředitelství.

Základem a smyslem koordinačních dohod je sdílená odpovědnost za záležitosti veřejného pořádku, kterou mají obce a policie. Zabezpečování záležitostí veřejného pořádku na území obce v oblasti místních záležitostí veřejného pořádku, která spadá do samostatné působnosti obcí.⁶⁶ Působnost policie v oblasti předcházení narušování veřejného pořádku na místní úrovni je subsidiární, primární působnost má obec, či

⁶⁶ ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737. Dostupné z

WWW: <zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>.

pokud je zřízena, tak obecní policie. Teprve v případech, kdy obecní policie není zřízena a obec není schopná svými silami veřejný pořádek zajistit, nastupuje působnost policie.

V obcích, kde není zřízena obecní policie, fakticky fyzickou ochranu místních záležitostí veřejného pořádku vykonává Policie ČR. Hlídkovou službou v místě působí preventivně, reaguje na oznámení od občanů, zakročuje proti narušitelům a provádí z úřední povinnosti prvotní úkony i ve věcech, které spadají do samostatné působnosti obce. Na místě činí opatření k nápravě, zajišťuje důkazní prostředky a následně oznamuje obci a dalším správním orgánům přestupky,⁶⁷ které není oprávněna řešit v blokovém řízení. Jako příklad lze uvést § 46/2 zákona o přestupcích, kdy se jedná o přestupky vyplívající z porušení povinností stanovených v obecně závazných vyhláškách obcí vydaných na úseku jejich samostatné působnosti.⁶⁸

Koordinační dohody můžou takovouto kooperací mezi obcí a základním útvarem policie upravit, zpřesnit s ohledem na efektivnost, místní podmínky a potřeby obou partnerů. Přesný výčet vztahů, které lze upravit je obrazně řečeno neomezený, ale koordinačních dohody nelze zaměňovat s veřejnoprávními smlouvami ve smyslu § 159 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů nebo jak je uvedeno např. § 3a zákona o obecní policii. Obsahem koordinační dohody je pouze stanovení společného postupu při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Taktéž nejde a nemůže jít o jakýkoliv druh přenášení výkonu státní správy či samosprávy. Místní záležitosti veřejného pořádku, jak již bylo napsáno, výlučně spadají na straně obcí do samostatné působnosti a na straně policie spadají pod výkon státní správy, jakožto součást ochrany veřejného pořádku obecně, která patří mezi úkoly policie.

⁶⁷ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 815. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

⁶⁸ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 817. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

6.2 Community policing

V předchozích dvou kapitolách byly uvedeny a popsány určité formy spolupráce na úrovni institucí, kdežto community policing je zejména o přístupu jednotlivce, jak přistupuje k řešení a plnění svých úkolů a povinností. Samozřejmě musí k tomuto být vytvořeny ze strany managementu Policie ČR vhodné podmínky, které pomohou takovýto přístup zavést do praxe.

Community policing je ve zkratce filozofie výkonu policejní práce, která je založena na předcházení jakéhokoliv protiprávního jednání, nepřehlížením i drobných problémů, každodenní komunikace s občany, samosprávou, institucemi a okamžitým řešením nastalých problémů v jejich počáteční fázi. Zapojit všechny výše jmenované aktéry do společné práce v komunitě při ochraně bezpečnosti a pořádku a přenést na ně část jejich vlastní odpovědnosti. Ukázat, že policie a policisté jsou zde pro ně a v rámci společné práce a vlastního aktivního přístupu lze dosáhnout daleko lepších výsledků.

Kolébkou community policing je určitě Velká Británie. Britští policisté jsou proslulí svojí schopností komunikovat a řešit problémy bez konfliktů. Tyto dva rysy do jisté míry tuto filozofii charakterizují. Případná represe přichází teprve tehdy, kdy je to nezbytně nutné a byla vyčerpána všechna možná řešení, která si vystačí pouze s uměním komunikace a to nejenom mluvením či přikazováním, ale především nasloucháním, vstřícností, ochotou porozumět a spolupracovat. Britská policie se proto snaží být více partnerem při řešení problémů spojených s bezpečností a kriminalitou a nejen tím, kdo všechno musí zvládnout sám. Neuzavírá se do sebe, ale naopak se všemožně snaží více zapojit každého, kdo má zájem něco změnit. Místním komunitám nejen svěřuje podíl na definování toho, co má či nemá být úkolem pro policii, ale členům komunit i umožňuje ve svých dobrovolnických programech přímo se na plnění policejních úkolů podílet. V britských městech lze spatřit dobrovolníky v uniformách, kteří po svých vlastních zaměstnáních zadarmo hlídají ve svých komunitách, samozřejmě s omezenějšími pravomocemi, ale o to s větším zájmem o dosažení společného cíle a to klidu a bezpečí. Tento přístup a změny zažitých postupů si vynutilo totální přetížení policie a obrovské finanční náklady při řešení vzniklých následků bez jakékoliv vidiny na změnu. Většina policejních sborů na západ od nás má s tímto po desetiletí mnoho kladných zkušeností a tento přístup je pro ně každodenní rutinou, protože aktivní přístup a předcházení je vždy daleko levnější než pouhé řešení následků.

Tato filozofie byla zavedena do Policie ČR závazným pokynem policejního prezidenta č. 211/2008 ze dne 29. prosince 2008, o zavedení metody community policing do praxe u Policie ČR

Jako hlavní principy byly stanoveny následující:

- za bezpečnost a veřejný pořádek není odpovědná pouze policie, nýbrž celá veřejnost; fyzické a právnické osoby přijímají i díky tomuto policejnímu přístupu svůj díl odpovědnosti za kvalitu života v místě svého bydliště,
- místní problémy jsou řešeny na místní úrovni,
- v okrsku vykonává občůzkovou službu policista se svěřenou územní odpovědností za daný okrsek, policista je veřejně znám ve svém působišti,
- policie zaměřuje svou činnost na preventivní působení, které předchází represí a vede své partnery ke společnému identifikování bezpečnostních rizik a současně usiluje o omezení příčin jejich vzniku,
- policie pravidelně informuje veřejnost o bezpečnostní situaci v území a při plánování své činnosti bere v úvahu potřeby a očekávání partnerů získané zejména z průzkumů spokojenosti-model excellence EFQM.⁶⁹

Nutno podotknout, že principy této filozofie se ne úplně podařilo začlenit do práce policistů a to z několika následujících hledisek.

Policisté jsou stále zatíženi velkou administrativní činností, která je odvádí z přímého výkonu služby v ulicích a bohužel přes veškeré sliby o snížení administrativní zátěže ze strany vedení policie, tato neustále narůstá.

Na odděleních III. a IV. typu je do jedné z forem služby pořádkové policie (okrskář) s územní odpovědností zařazen každý příslušník. Tento, ale musí zároveň vykonávat hlídkovou službu, dozorčí službu, reagovat na oznámení a tyto administrativně zpracovávat, zpracovávat a administrovat přidělené spisy a na službu v okrsku, tak jak o tom hovoří závazný pokyn,⁷⁰ nezbyvá prakticky žádný čas.

Neustálá reorganizace a optimalizace policie přetrhává a narušuje léty budované vztahy. Zejména v posledních třech letech došlo k velkému rušení oddělení IV. typu a

⁶⁹ ZPP č.211/2008, ze dne 29. prosince 2008, o zavedení metody community policing do praxe u Policie České republiky, Praha: Policie ČR, 2006, 6 s.

⁷⁰ ČESKO. POLICEJNÍ PREZIDIUM. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012 o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. Praha: Policie ČR, 2012, s. 5.

snížení počtu policistů na základních útvarech, což bylo velmi negativně vnímáno ze strany místních samospráv.

V práci prezentace policie je zejména kladen důraz na nápad trestné činnosti a dalšího protiprávního jednání k poměru jeho objasněnosti. Obvodní oddělení, které má nápad trestné činnosti za rok 100 trestných činů a objasněnost 60% je z hlediska statistik lépe hodnoceno než oddělení, které má nápad 10 trestných činů za rok a objasněnost 20%. Většinou dochází ke zrušení takového oddělení z důvodu nízké zatíženosti, tak jako tomu bylo u Krajského ředitelství Ústeckého kraje, kde došlo ke zrušení všech oddělení IV. typu a sloučení v oddělení III. typu. Jako kritérium, kde oddělení zůstane, a kde bude zrušeno, byl použit výše popsáný model.

Hodnocení policistů se odvíjí od výsledků, které lze statisticky vykázat, jako jsou pokuty, objasněnost, počet zkontrolovaných osob a vozidel, než od toho čemu policisté svou přítomností a aktivním přístupem ve svém svěřeném okrsku dokážou předejít, což je v naprostém rozporu s výše popsányými principy. Takováto činnost se vykázat nedá a to je i jeden z důvodů, proč si filozofii community policing přisvojilo tak málo policistů.

V průběhu roku 2012 došlo na základě vyhodnocení analyticko legislativního odboru policejního prezidia ke zrušení závazného pokynu č. 211/2008, o zavedení metody community policing do praxe Policie ČR s odůvodněním, že již nadále není důvod pokračovat v procesu zavádění, ale i nadále je nutné při výkonu služby postupovat v souladu s principy této metody.⁷¹

V souběhu s tímto došlo i ke změně názvosloví a tato metoda je dnes nazývána jako služba veřejnosti. Z pohledu praxe není podstatné, jak bude tato nazývána, ale důležité je její praktická aplikace při policejních činnostech. V každé práci, příručce nebo komentáři se uvádí, že prevence se musí vyplatit a z ekonomického hlediska je tato metoda mnohonásobně levnější. Řešení následků je vždy dražší, složitější a zdlouhavější, proto by bylo dobré opětovně zrevidovat, co se podařilo zavést a co ne. Zejména u veřejnosti změnit pohled na policii jako na pouhý represivní orgán, který číhá za každým rohem s radarem, aby bylo vybráno co nejvíce pokut, ale aby policie byla vnímána jako partner, s kterým společnými silami zajistíme pořádek a bezpečnost nás všech.

⁷¹ Intranet Policie ČR: Dostupné na <http://portal.pcr.cz/esiar>.

7 PŘÍKLADY PRAKTICKÉ SPOLUPRÁCE POLICIE ČR S ORGÁNY OBCÍ (PROBLEMATICKÉ ASPEKTY)

V poslední době byla zejména mezi starosty menších měst díky neustálé reorganizaci Policie ČR opětovně zaznamenána diskuze o dalším směřování obecní policie a co je obec povinná zajišťovat v rámci svého zmocnění při ochraně veřejného pořádku. Náklady na obecní policii jsou zejména pro menší obce velmi nákladné a nelze neustále rozšiřovat komunální policejní sbory a to i s ohledem na základní povinnost státu zajistit vnitřní pořádek a bezpečnost na celém území České republiky. Náklady na provoz nese každá obec sama a to v plné výši bez jakékoliv náhrady ze strany státu. V napjatých obecních rozpočtech se již pomalu nedostává finančních prostředků a to ani na současný provoz, natož na nějaké zásadní rozšiřování. Zejména v místech, kde díky zrušení obvodních oddělení dochází k nárůstu protiprávních činností a obce vlastními silami již nejsou schopni tuto oblast ovlivnit. Policisté do míst, kde došlo ke zrušení obvodního oddělení, do těchto míst dojíždějí jen sporadicky a zejména vždy, kdy se v místě něco stane.

Další diskuze je vedena také ze strany policistů, kteří poukazují, že strážníci provedou ve většině případů pouze prvotní úkon nebo zákrok na místě události. Policisté to poté musejí dořešit a administrativně zpracovat, což je neustále odvádí z ulic do kanceláří a následná kritika ze strany samospráv na to, že nejsou v ulicích je pro ně velmi nepříjemná, byť tato, je v takových to případech neoprávněná.. To samé platí v místech, kde není zřízena obecní policie. Zde vykonávají za samosprávu většinu činností v oblasti přímé ochrany místních záležitostí veřejného pořádku.

V následných podkapitolách jsem se pokusil poukázat na malou část problémů, které jsou částečně nastíněny výše, a to jak z pohledu samosprávy, tak z pohledu Policie ČR.

7.1.1 Aplikační příklad č. 1 (policejní konsekvence)

Jelikož místní záležitosti veřejného pořádku spadají výlučně do samostatné působnosti obcí, umožnil zákonodárce obcím zřizovat obecní policii, aby mohla dostát svým povinnostem vyplývajících ze zákona o obcích. Ale jak postupovat v případě, že v místě obecní policie není zřízena? Tam, kde obecní policie zřízena není, zajišťuje

faktickou ochranu místních záležitostí veřejného pořádku Policie ČR. Policisté z úřední povinnosti musí reagovat na oznámení občanů, činit potřebná opatření k nápravě poklidného stavu. Obce jako další nástroj k ochraně místních záležitostí vydávají v samostatné působnosti obecně závazné vyhlášky. Jelikož jsou těmito vyhláškami z velké části upraveny pravidla chování na veřejnosti, přicházejí policisté při své činnosti dennodenně do styku a jako takové je musí řešit, což v řeči čísel činí okolo 60% z celkového výčtu řešených přestupků na našem oddělení. Z důvodu, jak bylo v předchozích kapitolách uvedeno, jedná se o přestupky, k jejichž projednávání je zmocněna obec, která si za účelem k projednávání přestupků může zřídit jako zvláštní orgán komise pro projednávání přestupků,⁷² a obecní policii, která je oprávněná tyto řešit v blokovém řízení,⁷³ tak policisté musí takovéto porušení zákona oznamovat.

Problém nastává v případě, že se jedná o cizince nebo osobu bez stálého trvalého bydliště. Policie nese veškeré náklady administrace, a to jak z finančního, tak z časového hlediska. Přestupek oznámí a v době, kdy je zahájeno správní řízení je přestupce cizinec nebo osoba bez trvalého bydliště již mimo své uváděné bydliště nebo zpět ve své vlasti. Využití možnosti kauce nelze, tak jak to umožňuje zákon o provozu na pozemních komunikacích v případě porušení dopravních předpisů, a správnímu orgánu nezbyvá než věc odložit⁷⁴ nebo zastavit⁷⁵. Z důvodu hospodárnosti a efektivnosti by bylo dobré, aby i Policie ČR měla oprávnění v blokovém řízení řešit přestupky, které

⁷² ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 815. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

⁷³ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 818. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

⁷⁴ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 816. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

⁷⁵ ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 816. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>.

spadají do působnosti obce. Zejména je tento problém patrný v místech, kde je velký cestovní ruch a pohyb cizinců.

Volný pohyb psů po veřejném prostranství je dneska upraven v každé obci vyhláškou, ale v obci není zřízena obecní policie a je po pracovní době obecního úřadu. Policie má s obcí uzavřenou koordinační dohodu a má možnost zavolat odchyťovou službu, kterou uhradí obec. Odchyťová služba sídlí v jiném městě a na místo se dostaví za několik hodin, služební psovod je na případu a v rámci své činnosti nemůže pomoci. Pes pobíhá po vozovce a ulicích, nikoho nenapadá, ale ohrožuje bezpečnost a plynulost silničního provozu a lidé se ho bojí, protože se jedná o velké plemeno. Policisté nejsou školeni ani vybaveni na odchyt psů, ale jsou na místě a oznamovatel je žádá a zákrok. Tímto jsem nastínil jeden z dalších problémů spolupráce, který by si zasloužil odbornou širší diskusi a zamyšlení na téma, jak postupovat ve věcech, které primárně spadají do samostatné působnosti obce a je po pracovní době úřadu a v místě není zřízena obecní policie.

Dle mého názoru by od určitého počtu obyvatel měla obec mít povinnost zřídit obecní policii a v menších obcích, tak jako to bylo již ve zrušeném Zákon č. 367/1990 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, by měla povinnost určit pověřeného pracovníka, který bude vykonávat činnost na úseku ochrany veřejného pořádku, včetně pohotovostí mimo pracovní dobu úřadu. V tomto dle mého názoru zákonodárce stanovil zákonem o obcích obci nějaké povinnosti, ale již nestanovil jak takovéto povinnosti fakticky vykonávat. Jsou určité okruhy, které mimo pracovní dobu obecního úřadu jako výkonného orgánu obce je policie schopna zajistit v rámci spolupráce, ale některé činnosti jsou prakticky nepřenositelné viz. předchozí příklad.

7.1.2 Aplikační příklad č. 2 (obec)

Problém byl již částečně nastíněn v kapitole služba pořádkové policie, kdy se jedná o rušení obvodních oddělení. Jestliže je v rámci reorganizačních a systemizačních opatření Policie ČR rozhodnuto o zrušení obvodního oddělení nebo snižování stavu policistů na základních útvarech obec nemá prakticky žádnou možnost toto ovlivnit. V podstatě se to dozví až v době, kdy zmizí cedule z objektu a před budovou již nestojí policejní vozidlo. V lepším případě se to dozví, kdy už je o věci předem rozhodnuto a nelze to nijak změnit.

K tomu jsem při setkání se starosty zaznamenal velmi negativní reakce a to zejména, že s policií uzavřeli koordinační dohodu o spolupráci, dostali vlastních

závazků, kdy zřídili obecní policii, aby tato odlehčila od některých drobnějších úkolů Policii ČR. Ale výsledek byl takový, že po zřízení obecní policie došlo ke zrušení obvodního oddělení ve městě, což vyvolalo velmi negativní reakce u veřejnosti, ale i u samotných policistů, kteří zde sloužili a měli léty vybudované osobní vazby a dokonalou místní znalost. Starosta ze své funkce na základě zmocnění stanovené v zákoně o obcích⁷⁶ sice má možnost požádat Policii ČR o zajištění některých věcí na úseku veřejného pořádku ale je to jen možnost, která není nikterak vymahatelná. To samé platí v rámci uzavírání koordinačních dohod.

Tak jak bylo uvedeno v předchozí kapitole i v té oblasti je potřeba vést širokou diskuzi na téma jak moc umožnit obcím ovlivnit rušení a zřizování základních útvarů Policie ČR (obvodních oddělení), popřípadě úkolovat Policii ČR nebo mít možnost kompenzovat nepřítomnost policistů finančním příspěvkem na činnost obecní policie, tak jak je toto jednou z možností v rámci uzavírání koordinačních dohod ve vztahu obce vůči policii.

7.1.3 Aplikační příklad č. 3 (metropolitní policie - obecní policie - Policie ČR)

Pravděpodobně aspekt uvědomění si některých úskalí a nedokonalostí v rámci ochrany místních záležitostí veřejného pořádku, rozsahu odpovědnosti za něj ve vztahu k úkolům obce, obecní policie a Policie ČR zavdal v posledních 10 letech novou diskuzi na téma vzniku metropolitní policie, která by dle zastánců této vize předešlé problémy vyřešila.

Základní myšlenka konceptu metropolitní policie spočívá jednak v názoru, že určité činnosti jsou ve stávajícím systému zabezpečování ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti řešeny zbytečně duplicitně vícero složkami, což z pohledu efektivity a ekonomiky není v době šetření a snižování nákladů na správu věcí veřejných ideální. Za předpokladu, že při spojení určitých činností v jeden organizační celek s komplexnějšími pravomocemi odstraní úskalí a nedokonalosti včetně těch několika, které byly nastíněny v předchozích podkapitolách.

Nutno podotknout, že vzniku metropolitní policie jsou nakloněny zejména statutární a velká města. Zejména hlavní město Praha je v této vizi nejvíce aktivní. Menších měst by se eventuelní vznik metropolitní policie nedotknul a stávající problémy by řešeny zřejmě nebyly.

⁷⁶ VEDRAL, J. *Zákon o obcích: komentář*. Praha: C.H.Beck, 2009, s. 215.

Koncepce vzniku takového sboru je zamýšlena ve sloučení uniformované služby pořádkové a dopravní policie, s obecní policií a její začlenění do struktury orgánů obce, v jejímž čele by stál primátor u statutárních měst a starosta u větších měst. Služba kriminální policie a vyšetřování by nadále zůstala ve strukturách Policie ČR.

V zahraničí jsou takovéto metropolitní policie běžné, ale s rozdílem, že vykonávají kompletní policejní agendu včetně konání o trestných činech a policie státní se zaměřují pouze na závažnou trestnou činnost nebo na trestnou činnost, která zasahuje do jurisdikce vícero komunálních policejních sborů. Zahrnují v sobě složku uniformovanou i neuniformovanou. Ve světě je to zejména USA, Kanada a v Evropě Švýcarsko a Belgie, kde je tradice komunálních sborů velká a tyto policejní sbory jsou plnohodnotné policejní organizace s kompetencemi srovnatelnými s Policií ČR. Velká tradice komunálních policejních sborů je také v Itálii a ve Španělsku, ale zde vykonávají agendu trestního řízení jen v omezeném rozsahu.

V navrhované koncepci v ČR v porovnání se zahraničím obdobný model nenašel. Jednalo by se čistě o českou verzi policejní organizace a to něco mezi Policií ČR a obecní policií. Dle mého názoru by tato nová organizace nepřinesla nic nového. Částečně by to vyřešilo problémy velkých měst, ale neřešilo by to věci komplexně. Finanční efektivita by byla víceméně také diskutabilní a to i s ohledem na množství zákonů, které by bylo nutno přijmout. Strážníci nebo policisté, případně jak by se příslušníci nazývali, by byli v pracovním poměru k obci nebo ve služebním poměru s nároky na výsluhu. Vyvstává otázka, kdo by takovéto finanční nároky nesl atd. Vznik této organizace by dle mého názoru přineslo více otázek a problémů než změna k lepšímu. Budoucnost je spíše v posilování kompetencí obecní policie s ohledem na vývoj ve společnosti a její problémy a v budoucnosti lepší provázanosti spolupráce obcí a jejich orgánů s Policií ČR.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo popsat vztahy policie s orgány obcí a teoreticky způsobem rámcově osvětlit společenské konsekvence, legislativní aspekty spolupráce Policie ČR s orgány obcí v rámci zabezpečování ochrany veřejného pořádku, resp. místních záležitostí veřejného pořádku. Poukázat na klady i zápory této spolupráce, které vyplývají i z neporozumění některých možností. V rámci této práce bylo vyslechnuto mnoho názorů starostů, policistů a lidí, na základě tohoto bylo také cílem najít nějaký střed nebo styčný bod, který by se dal následně využít v rámci praxe v obou orgánech.

V ohledu na účinnou legislativu a stávající možnosti spolupráce obcí, orgánů obce a Policie ČR při zabezpečování veřejného pořádku a bezpečnosti lze v současné době hodnotit jako ne úplně využité. I když stávající možnosti nejsou vždy úplně využívány, bude v blízké budoucnosti tyto vztahy potřeba přehodnotit a upřesnit a nechat je projít určitou revizí. Analýzou získaných informací je, ale patrné, že nelze vše ošetřit zákonem a někdy méně znamená více.

Tak jako v každé lidské činnosti hrají i zde velkou roli osobní a aktivní přístup, jak ze strany zastupitelů a orgánů obcí, tak funkcionářů a policistů Policie ČR, který se následně promítá do rozsahu takovéto spolupráce. Jedním z cílů bylo právě poukázat na důležitost tohoto aktivního přístupu, kdy se nelze spokojit s tím, že z formálního hlediska se využijí zákonné možnosti, sepiše se koordinační dohoda a jednou za rok se provede formální setkání. Právě takováto fakticita v rámci reálné součinnosti může být jednou ze slabých stránek při uzavíraných koordinačních dohod dle ustanovení § 16 zákona o policii. Bez proaktivního přístupu ve vztahu ke kauzálním dopadům na efektivní výkon se věci nepohnou kupředu a nezmění se k lepšímu. Obec, i když nezřídí obecní policii z nějakého důvodu, se tím nezbaví povinnosti, která jí vyplývá ze zákona. Musí sama hledat jiné možnosti a ne se jen spoléhat na toho druhého, že to udělá za ni. Policie ČR musí přehodnotit přístup ve věci hodnocení a priorit, které nejsou jen v objasňování a počtu uložených pokut, ale zaměřit se více na prevenci a předcházení, které je mnohonásobně levnější. Vrátit se k filozofii community policing, která dle všeobecného názoru do policejní praxe nikdy pořádně zavedena nebyla.

Přes všechna výše uvedená úskalí je v současnosti spolupráce v jejím základu nastavena správně a je na všech zúčastněných, jak ji posunout dopředu. Lze doufat, že

každý, kdo si přečte tuto práci, si z ní něco odnese a možná ho napadne jak tuto spolupráci zlepšit nebo poukáže na další nedokonalost, která byla opomněna, protože i to je aktivní přístup, který je tak potřeba.

Závěrem je zapotřebí poukázat na snahu čerpat informační zdroje zejména, týkající se oblasti veřejnoprávních aktivit, směrem k místně a věcně příslušným obcím a základním útvarům dislokovaných v rámci měst Boží Dar a Jáchymov. Krajské ředitelství Karlovarského kraje nemá s Božím Darem ani s Jáchymovem uzavřenou koordinační dohodu, protože, dle zjištěných informací není toto potřeba. Vztahy jsou zde založeny na osobních vazbách a každodenním kontaktu, který je zde již zaběhnutou rutinou, kterou oceňují hlavně občané, kteří si všechny tyto služby platí ze svých daní.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

Literární zdroje:

1. DALECKÝ, J. *Vybrané problémy služby pořádkové policie*. 1. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2009. 226 s. ISBN 978-80-7251-303-1.
2. DOBEŠ, J., JANÁK, J., HLEDÍKOVÁ, Z. *Dějiny správy v českých zemích*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. 570 s. ISBN 978-80-7106-906-5.
3. EMERT, F. *1918 vznik ČSR*. 1. vyd. Praha: Computer Press, a.s., 2009. 64 s. ISBN 978-80-251-2283-9.
4. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva I., Habsburská monarchie*. 1. vyd. Praha: Police history, 1997. 180 s. ISBN 80-85821-52-4.
5. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva II., Československá republika 1918 až 1939*. 1. vyd. Praha: Police history, 1997. 230 s. ISBN 80-902670-0-9.
6. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva III., Vývoj policejních sborů v letech 1939 až 1945*. 1. vyd. Praha: Police history, 1997. 230 s. ISBN 80-86477-01-0.
7. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny policie a četnictva IV., Československo 1945 až 1989*. 1. vyd. Praha: Police history, 2011. 292 s. ISBN 978-80-86477-55-8.
8. MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policií*. 1. vyd. Praha: Police history, 2004. 216 s. ISBN 978-80-86477-26-6.
9. SLUŠNÝ, J. *Světové dějiny policie*. 1. vyd. Praha: Slávy dcera, 2006. 768 s. ISBN 80-903725-2-8.
10. ŠÁMAL, P. *Trestní řád:komentář*. 7. vyd. Praha: C.H.Beck, 2013. 4720 s. ISBN 978-80-7400-465-0.
11. VANGELI, B. *Zákon o Policii ČR:komentář*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck. 2009. 442 s. ISBN 978-80-7400-142-0.
12. VANTUCH, P. *Trestní zákoník:komentář*. 1. vyd. Praha: Anag, 2011. 1368 s. ISBN 978-80-7263-677-8
13. VEDRAL, J. *Zákon o obcích:komentář*. 1.vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. 862 s. ISBN 978-80-7179-597-1.

14. VESELÝ, F.X. *Všeobecný slovník právní*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 4694 s. ISBN 978-80-7357-456-7.
15. VETEŠNÍK, P. JEMENKA, L. *Zákon o obecní policii: komentář*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck, 2009. 562 s. ISBN 978-80-7400-165-9.

Elektronické zdroje:

1. ČECHOVSKÝ M. *Interpretace a aplikace tzv. výhrady veřejného pořádku obsažené v § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců v řízení ve věci žádosti o povolení k trvalému pobytu za účelem sloučení rodiny - 2007* [online]. Praha: CAK, 2007 [cit. 2007-04-13]. Dostupné z WWW: <http://www.cak.cz/assets/files/1585/BA_07_04.pdf>.
2. Informace o řízení [online]. 2006 [cit. 2006-04-07]. Dostupné z WWW: <http://www.nssoud.cz/main2col.aspx?cls=InfoSoud&kau_id=56090&menu=187>.

Legislativní dokumenty:

1. ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4098-4100. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-konu/ViewFile.aspx?type=c&id=5332>>. ISSN 1211-1244.
2. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 11 Sbírky zákonů a nařízení státu Československého ze 6. listopadu 1918 o zřízení samostatného státu Československého. In *Stejnopis sbírky zákonů a nařízení státu Československého*. 1918, částka 2. Dostupné z WWW: <<http://ftp.aspi.cz/aspi/opispdf/1918.html>>.
3. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 367 České národní rady ze dne 4. září 1990 o obcích. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 59, s. 1262-1274. Dostupné z WWW: <<http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=367~2F1990&rpp=15#seznam>>. ISSN 1210-0005.
4. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 553 České národní rady ze dne 6. prosince 1991 o obecní policii. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, částka 104, s. 2736-2742. Dostupné z WWW:

- <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1991&typeLaw=zakon&what=Rok>>. ISSN 1210-0005.
5. ČESKO. Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000 o obcích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1737-1765. Dostupné z WWW:<zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>. ISSN 1211-1244.
 6. ČESKO. Zákon č. 326 ze dne 30. listopadu 1999 o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 106, s. 7423-7452. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok>>. ISSN 1211-1244.
 7. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 14 [ze dne 19. října 1999]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 81, s. 3914. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=4>>.
 8. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 41 [ze dne 5. prosince 2006]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 8, s. 81 Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=2007&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>>. ISSN 1211-1244.
 9. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 69 [ze dne 8. března 2007]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 57, s. 2311. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=2007&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>. ISSN 1211-1244.
 10. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 42 [ze dne 8. března 2007]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 57, s. 2312. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=2007&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>. ISSN 1211-1244.
 11. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 44 [ze dne 3. dubna 2007]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2007, částka 61, s. 2393. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=2007&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=6>>. ISSN 1211-1244.
 12. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 46 [ze dne 21. října 2008]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 7, s. 262. Dostupné z

- WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=2009&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=15>>. ISSN 1211-1244.
13. ČESKO. ÚSTAVNÍ SOUD. Nález Ústavního soudu č. 35/06 [ze dne 22. dubna 2008]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 95, s. 4378. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=2008&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>. ISSN 1211-1244.
 14. ČESKO. Zákon č. 258 ze dne 14. července 2000 o ochraně veřejného zdraví. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 74, s. 3622-3664. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=8>>. ISSN 1211-1244.
 15. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 200 České národní rady ze dne 17. května o přestupcích. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 810-826. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>. ISSN 1211-1244.
 16. ČESKO. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 11, s. 4375-4378. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=2009&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=15>>. ISSN 1211-1244.
 17. ČESKO. Zákon č. 129 ze dne 12. dubna o krajích. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 38, s. 1765-1782. Dostupné z WWW:<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=129/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy>. ISSN 1211-1244.
 18. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 141 ze dne 29. listopadu o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Československá socialistická republika*. 1961, částka 66, s.513-576. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1961&typeLaw=zakon&what=Rok>>.
 19. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 246 České národní rady ze dne 29. května na ochranu zvířat proti týrání. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1992, částka 50, s. 1284-1290. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1992&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=9>>. ISSN 1211-1244.
 20. ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 26. dubna o silniční dopravě. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1994, částka 37, s. 1154-1162. Dostupné z WWW:<

- <http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1994&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=5>>. ISSN 1211-1244.
21. ČESKOSLOVENSKO. Zákon č. 202 České národní rady ze dne 17. května o loteriích a jiných podobných hrách. In *Sbírka zákonů, Česká a Slovenská federativní republika*. 1990, částka 35, s. 828-837. Dostupné z WWW:<<http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=1990&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>>. ISSN 1211-1244.
 22. ČESKO. Zákon č. 379 ze dne 19. srpna o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2005, částka 133, s. 7013-71-7101. Dostupné z WWW: <<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2005typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=6>>. ISSN 1211-1244.

Ostatní zdroje:

1. ČESKO. POLICEJNÍ PREZIDIUM. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 211 ze dne 15. prosince 2008 o community policing. Praha : Policie ČR, 2008. 12 s.
2. Intranet Policie ČR: dostupný na <http://portal.pcr.cz/esiar>
3. ČESKO. POLICEJNÍ PREZIDIUM. Závazný pokyn policejního prezidenta č. 180 ze dne 28. listopadu 2012 o plnění základních úkolů služby pořádkové policie. Praha: Policie ČR, 2012. 24 s.